

Χανιώτικα νέα

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 3 Μαρτίου 2018

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΑΝΟΣ

ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ, ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Δημιουργικότητα
γένους θηλυκού

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniaotika-nea.gr

editorial

Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας (8 Μαρτίου) είναι μία ημέρα μνήμης για τις κατακτήσεις του γυναικείου κινήματος στο πέρασμα του χρόνου, αναστοχασμού για τους ρόλους και τα κεκτημένα των σύγχρονων γυναικών, αλλά και προβληματισμού για τη δεινή θέση στην οποία βρίσκονται γυναίκες σε όλο τον κόσμο λόγω του φύλου τους.

Προτού λοιπόν αρχίσουμε να αναλωνόμαστε στο πώς θα "γιορτάσουμε" την ημέρα της γυναίκας, με βραδινές εξόδους, τριαντάφυλλα και γυναικοπαρέες που ξεφρατίζουν, οι "διαδρομές" συνομιλούν με τρεις νέες Χανιώτισσες που κόντρα στις δυσκολίες της εποχής, καράζουν τη δική τους δημιουργική πορεία, με επιμονή, συνέπεια και σεβασμό στο αντικείμενό τους.

Επίσης, μιλάμε με τον πολυβραβευμένο σκηνοθέτη Κώστα Τσιάνο, με αφορμή την παράσταση "Ζωή... Χαρισάμενη!", όπου μέσα από τον μονόλογο της ηρωίδας περνά όχι μόνο η βασανισμένη της ζωή αλλά ταυτόχρονα και η ιστορική διαδρομή της σύγχρονης Ελλάδας.

3/3

Κλεόνικος,
Κλεονίκη

4/3

Γεράσιμος,
Γερασιμούλα

5/3

Αρχέλαος,
Ευλόγιος

7/3

Ευγένιος

8/3

Ερμής,
Θεοφύλακτος,
Θεοφύλακτη

9/3

Αέτιος,
Αετίνα,
Βιβιανός,
Βιβιαν,
Ηλιανός,
Ηλιάννα,
Λυσιμάχος,
Λυσιμάχη,
Ξάνθος,
Ξανθή,
Σμαράγδος,
Σμαράγδα,
Φιλοκτήμων,
Σαράντης,
Σαραντούλα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 - Πολιτισμός

σελ. 4 - 5 ~ Δημιουργικότητα
γένους θηλυκού

σελ. 6 ~

Συνέντευξη με
τον Κώστα Τσιάνο

σελ. 7 ~ Παιδότοποι

σελ. 8 ~ Υγεία & Βότανα

σελ. 9 ~ Ιστορία της Ιατρικής

σελ. 10 ~ Αφορμή, Βιβλία

Γεωργία Ματσαμάκη,
Piece VI, από τη σειρά
"Pieces", 2016.

ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εκθεση φωτογραφικών
αυτοπορτραίτων

■ Με τη συμμετοχή φωτογράφων από τα Χανιά

Μια μελέτη των διαφορετικών τρόπων με τους οποίους σύγχρονοι Έλληνες φωτογράφοι πραγματεύονται το αυτοπορτραίτο συνιστά η έκθεση selfimages, που πραγματοποιείται στο Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης.

Στην έκθεση, που επιμελείται η Νατάσσα Μαρκίδου, παρουσιάζονται περισσότερα από 130 έργα 33 Ελλήνων δημιουργών, που διαρθρώνονται σε πέντε ενότητες: Αυτοβιογραφία, Ταυτότητα, Ρευστότητα, Οικείο και Δημόσιο, Αρχέγονη Μνήμη. Στις ενότητες αυτές, οι ιστορικές καταβολές του αυτοπορτραίτου ανακυκλώνονται δημιουργικά στις περιοχές διαπραγμάτευσης του δημιουργού με την εικόνα του.

Οι φωτογράφοι που παίρνουν μέρος στην έκθεση selfimages είναι οι: Anton / Δημοσθένης Αγραφιώτης / Περικλής Αλκίδης / Γιώργος Αναστασάκης / Κωστής Αντωνιάδης / Πάνος Βαρδόπουλος / Αναστασία Βλαχάκη / Θωμάς Γερασόπουλος / Άρις Γεωργίου / Γιώργος Δεπόλλας / Αγγελική Δουβέρη / Νικολέττα Ζήση / Μιχάλης Καλαϊτζάκης / Λίζη Καλλιγά / Χριστίνα Κάλμπαρη / Τάνια Καμίδου / Νατάσσα Καντεμίρη / Πάνος Κοκκινιάς / Γιάννης Κουκουράκης / Λεωνίδας Κουργιαντάκης / Νίκος Κωνσταντινίδης / Βασίλειος Κωνσταντινίου /

Ελένη Μαλιγκούρα / Γεωργία Ματσαμάκη / Στέλλα Μουζή / Αχιλλέας Νάσιος / Στέφανος Πάσχος / Αλεξία Πρασά / Μανώλης Σκούφιας / Κατερίνα Τσακίρη / Δημήτρης Τσουμπλέκας / Αθηνά Χρόνη / Κωνσταντίνος Φούκης.

Τα έργα της έκθεσης έρχονται σε διάλογο με την εποχή του μαζικού φαινομένου της selfie, της φωτογραφικής αυτοαναπαράστασης που κατακλύζει τα κοινωνικά δίκτυα. Στο πλαίσιο αυτού του διαλόγου, το Μουσείο Φωτογραφίας Θεσσαλονίκης διενήργησε διαγωνισμό selfie μέσω της επίσημης σελίδας του στο Facebook, όπου οι χρήστες είχαν τη δυνατότητα να συμμετέχουν ανεβάζοντας τη δική τους selfie στην ειδική εφαρμογή, καλώντας στη συνέχεια τους διαδικτυακούς τους φίλους να ψηφίσουν.

Μετά από τρεις εβδομάδες, περίπου 700 συμμετοχές και περισσότερους από 8.000 χρήστες που ψήφισαν, αναδείχθηκαν οι 100 selfie με τα περισσότερα like (<https://apps.braintweb.gr/thmphotocontest/winners>), οι οποίες θα παρουσιαστούν στην είσοδο του ΜΦΘ.

ΣΤΟ ΝΕΩΡΙΟ ΜΟΡΟ

“Γυναικών
Ιριδίσματα 2018”

Εκδηλώσεις με αφορμή τον Παγκόσμιο Εορτασμό της Ημέρας της Γυναίκας διοργανώνουν ο Σύλλογος Γυναικών Καλλιτεχνών Χανίων «ΙΡΙΣ» και ο Ιστοπολιτικός Όμιλος Χανίων με τίτλο «Γυναικών Ιριδίσματα 2018»:

• Σάββατο 3 Μαρτίου 2018, 8 μ.μ.: Εγκαίνια εκθέσεως εικαστικής δημιουργίας (Διάρκεια έκθεσης: 3 - 14 Μαρτίου 2018).

• Δευτέρα 12 Μαρτίου 2018, 8.30 μ.μ. - Μουσική εκδήλωση (στον ίδιο χώρο).

Συμμετέχουν: Γιάννης Γιαννακάκης (πλήκτρα), Στέλιος Γαζιώτης (σαξόφωνο),

Κώστας Κανέλλος (κλαρινέτο), Χάρης Ανδρεαδάκης (κιθάρα) και Ζαχαρένια Σημανδράκη (τραγουδι).

Οι εκδηλώσεις τελούν υπό την αιγίδα του Διαπολιτισμικού Ευρωμεσογειακού Κέντρου UNESCO.

Είσοδος ελεύθερη.

ΜΟΥΣΙΚΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

“Σε Στίχους
και Μουσική”

Φεστιβάλ «σε Στίχους & Μουσική» vol. 1», οργανώνουν οι The Halicuti Band το Σάββατο 3 Μαρτίου, στο Βυρσοδεψείο. Συμμετέχουν: The Halicuti Band, Manakula, The Dragons.

Ωρα έναρξης 9 μ.μ., είσοδος ελεύθερη.

ΣΤΙΣ “ΕΠΙΛΟΓΕΣ”

Παρουσίαση
παραμυθιού

Το παραμύθι του Αντώνη Παπαθεοδούλου: “Ο ραφτάκος των λέξεων” θα παρουσιαστεί το Σάββατο 3 Μαρτίου στις 11.30 π.μ. στο βιβλιοπωλείο: “Επιλογές”. Στην αφήγηση -εμφύχωση η Τατσοπούλου Ρούλα. Στην κιθάρα συνοδεύει ο Γιάννης Μανούσας.

τεύχος 768
Εβδομαδιαίο Πολιτιστικό Ενθετο
της εφημερίδας “Χανιώτικα Νέα”ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ -
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.ΙΔΡΥΤΗΣ: Γιάννης Ε. Γαρεδάκης
ΕΚΔΟΤΗΣ: Μανώλης Α. Γαρεδάκης
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Παρασκευάς Ν. Περάκης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
“ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ”:
Ελευθερία Μ. ΚουμήΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:
Γιώργος Δρακάκης, Γιώργος
Κώνστας, Γιάννης Λυβιάκης,
Δημήτρης Μαριδάκης, Γιάννα
Μαρουλοσφάκη, Βασιλική
Τωμαδάκη, Ελένη ΦουντουλάκηΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:
Δέσποινα Βάλλα, Νίκη Ξυφανταράκη,
Ελένη Σταυρίδη
ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:
Νεκτάριος Κακατσάκης
ΠΙΣΤΕΤΕΣ: Hussein Rajafitkhar,
Γιάννης Περάκης,Γιώργος Στεφανάκης
ΣΥΝΤΑΞΗ: Εμπειρικό Κέντρο
“Ερμής” (Μπουνιαλή 11-19)
τηλ. 28210 51.003 - 6,
fax 28210 51.007
e-mail: info@haniaotika-nea.grΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:
Καραϊσκάκη 49, τηλ. 28210 70.563 -
6 fax 28210 91.900
Διαφημιστικό Τμήμα:
Εύα Κουμή τηλ.: 2821070.563 - 6
e-mail: ads@haniaotika-nea.gr

ΣΤΙΣ 3 ΜΑΡΤΙΟΥ

Εκδήλωση για την Επανάσταση του Θερίσου

Με την ευκαιρία της επετείου της Επανάστασης του Θερίσου, θα πραγματοποιηθεί εκδήλωση το Σάββατο 3 Μαρτίου 2018, στις 11 το πρωί, στο Θέρισσο.

Την εκδήλωση διοργανώνουν η Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, ο Δήμος Χανίων και το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος».

Ομιλητές θα είναι ο Δημήτρης Μιχελογιάννης, Αντιπεριφερειάρχης Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης.

Το πρόγραμμα έχει ως εξής:

• Πρώτος Ναός Αγίου Γεωργίου, Θέρισσο: Αρχιερατική Θεία λειτουργία και μνημόσυνο χοροστατούντος του Σε-

βασμιωτάτου Μητροπολίτη Κυδωνίας & Αποκορώνου κ.κ. Δαμασκηνού.

• 11 π.μ.: Επιμνημόσυνη δέηση, κατάθεση στεφάνων (η κατασκευή και μεταφορά των στεφάνων είναι ευθύνη των φορέων), ενός λεπτού σιγή, ανάκρουση Εθνικού Ύμνου.

• Β' Μέρος: Ριζιτικό από το Σύλλογο «Επανάσταση του Θερίσου 1905», χαιρετισμοί από τους οργανωτές, ομιλία από τον Δημήτρη Μιχελογιάννη, Αντιπεριφερειάρχη Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης, τα παιδιά των Δημοτικών Σχολείων της Δημοτικής Ενότητας Θερίσου τιμούν την επέτειο, επίσκεψη στο Μουσείο Θερίσου.

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Φεστιβάλ Ιταλικού Κινηματογράφου

Το 4ο Φεστιβάλ «Ένας μήνας με Ιταλικό κινηματογράφο», διοργανωμένο από το Σύλλογο «Φίλοι της Ιταλίας» υπό την αιγίδα του Ιταλικού Μορφωτικού Ινστιτούτου Αθηνών και με την συνεργασία του Δήμου Χανίων και της ΚΕΠΠΕΔΗΧ ΚΑΜ, κάνει φέτος έναν κινηματογραφικό γύρο της Ιταλίας.

Όλες οι ταινίες θα προβληθούν με ελληνικούς υπότιτλους και η είσοδος είναι ελεύθερη και για τις 4 Κυριακές του Μαρτίου με ώρα έναρξης τις 7 μ.μ. στην αίθουσα προβολών του Κ.Α.Μ..

Η σειρά των προβολών, θα ξεκινήσει την Κυριακή 4 Μαρτίου στις 7 μ.μ. με μια επίσκεψη στη Σικελία του 1980. «Η εξαφάνιση του Πατό» βγαλμένη από το αστυνομικό βιβλίο του Αντρέα Καμιλέρι, γνωστός ως δημιουργός του επιθεωρητή Μονταλμπάνο.

Η δεύτερη ταινία, «Η γενιά των 1000 ευρώ», γυρισμένη στο Μιλάνο, είναι μια κωμωδία για την σημερινή οικονομική ανασφάλεια των τριαντάρηδων της εποχής και θα προβληθεί την Κυριακή 11 Μαρτίου στις 19:00 στην ίδια αίθουσα.

Το Φεστιβάλ θα συνεχιστεί στις 18 Μαρτίου στις 7 μ.μ. στην αίθουσα του Κ.Α.Μ., με την κινηματογραφική επίσκεψη στη Νάπολη από την οποία «Ο τελευταίος Πουλτσινέλλα» μεταναστεύει στο Παρίσι και κατά την διάρκεια της οποίας ακούγονται υπέροχα ναπολιτάνικα τραγούδια από τον Μάσιμο Ρανιέρι, έναν από τους πιο σπουδαίους ερμηνευτές της Ιταλίας.

Το Φεστιβάλ θα ολοκληρωθεί με την ταινία «Οι φίλοι του μπαρ Μαργαρίτα» που θα μας ταξιδέψει στην Μπολόνια του 1954 σε σκηνοθεσία του Πούπι Αβάτι, την Κυριακή 25 Μαρτίου στην αίθουσα προβολών του Κ.Α.Μ. στις 7 μ.μ..

ΣΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Προβολή ντοκιμαντέρ για τις θηριωδίες στον Κακόπετρο

Με τη συμμετοχή στο επίσημο πρόγραμμα του 20ου (πανηγυρικού) Φεστιβάλ Ντοκιμαντέρ Θεσσαλονίκης ξεκινά το ταξίδι της ταινίας «Λουλούδια που Μαράθηκαν Νωρίς. Κακόπετρος 28 Αυγούστου 1944».

Προβολές θα γίνουν:
• Κυριακή 4/3/2018 18:00 / Αίθουσα Φρίντα Λιάνα, Αποθήκη Δ, Λιμάνι
• Τρίτη 6/3/2018 15:00 / Αίθουσα Τώνια Μαρκετάκη, Αποθήκη Δ, Λιμάνι

Το ντοκιμαντέρ – παραγωγής 2018 - αναφέρεται στην εκτέλεση 23 αμάχων και την λεηλασία του Κακόπετρου στον δήμο Πλατανιά Χανίων από τις δυνά-

μεις της Γερμανικής Κατοχής.

Σκηνοθεσία: Ματθαίος Φραντζεσκάκης – Βίκη Αρβελάκη

Έρευνα – Σενάριο: Ματθαίος Φραντζεσκάκης, Μοντάζ: Βίκη Αρβελάκη, Πρωτότυπη Μουσική: Ψαραντώνης (Αντώνης Ξυλούρης) – Ψαριγιώργης (Γιώργης Ξυλούρης) – Γιάννης Παπατζανής – Γιάννης Πολυχρονάκης, Διεύθυνση Παραγωγής: Πέτρος Τσαρκνιάς
Διάρκεια: 66 λεπτά

Παραγωγή: Πολιτιστική Εταιρεία Κρήτης. Συμπαγωγή: cosmote tv. Με την υποστήριξη Της Περιφέρειας Κρήτης και του Δήμου Πλατανιά Χανίων.

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ «Δ. ΒΛΗΣΙΔΗΣ»

“Το υπόμνημα”

Μετά την επιτυχημένη πρεμιέρα, η θεατρική ομάδα: “Θεατρικός Κύκλος Μανόλη Πουλή” δίνει σε συνδιοργάνωση με τον Δήμο και την ΚΕΠΠΕΔΗΧ-ΚΑΜ άλλες 2 παραστάσεις, σήμερα και αύριο, του θεατρικού έργου του Βάτσλαβ Χάβελ «Το υπόμνημα» (ή αλλιώς MEMORANDUM= Μνημόνιο) στο θέατρο “Δ. Βλησιδής”, στις 9 μ.μ.

Γραμμένο το 1964 στην Τσεχοσλοβακία, απαγορευμένο τότε εκεί, είναι μια καυστική σάτιρα της γραφειοκρατίας, προφητική των γεγονότων της εποχής, που κορυφώθηκαν με την Άνοιξη της Πράγας και τον Μάη του 68 στο Παρίσι.

Παίζουν οι ηθοποιοί: Γκάρυ Μπόρλαντ, Χάρης Αργυρόπουλος, Μελίνα Κούρτη, Νίκος Μοτάκης, Σπύρος Κούρτης, Μαίρη Σπύρου, Χριστίνα Κομπιτσάκη, Δημήτρης Σόρκος, Γιάννης Κώστας, Άντζελα Κρίστο και Δημήτρης Καραγκεζίδη. Στα φώτα και τον ήχο ο Σωτήρης Καριοφίλης και ο Θεολόγος Σκουντριδάκης.

Μουσική επιμέλεια: Μανόλης Πουλής, Χάρης Αργυρόπουλος, Σωτήρης Καριοφίλης.

Μετάφραση: Φώντα Κονδύλη, Σκηνικά, κοστούμια: συλλογικά, Φωτογραφίες: Βασίλης Καλλιοντζάκης

Η είσοδος είναι ελεύθερη.

Τηλέφωνο κρατήσεων 698 693 03 57

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Παιδικές παραστάσεις

Η παιδική παράσταση “Ο τρομερός εκθρός και ο αλυσοδεμένος ελέφαντας” ανεβαίνει την Κυριακή 4 Μαρτίου στο Ciperlex Ελληνίς στις 12 το μεσημέρι και στις 5 μ.μ.

Η παράσταση περιλαμβάνει δυο ιστορίες του Χόρχε Μπουκάι διασκευασμένες από την βραβευμένη θεατρική ομάδα Τόπι.

Διασκευή – σκηνοθεσία: Δημήτρης Πλειώνης.

Παίζουν: Κωνσταντίνος Δανίκας, Μαρίνα Πανηγυράκη, Στράτος Σωπύλης, Δημήτρης Πλειώνης.

Σκηνογράφος/ενδυματολόγος: Μυρτώ Κοσμοπούλου, κίνηση/χορογραφίες: Αγνή Παπαδέλη Ρωσσέτου, πρωτότυπη μουσική: Νάσος Σωπύλης,

Εισιτήρια 9 ευρώ, άνεργοι 8 ευρώ, προπώληση στο Ελληνίς 8 ευρώ.

“Κουτό κουτί”

Μια παιδική θεατρική κλόουν παράσταση, για παιδιά από 3 ετών μέχρι και τρίτης δημοτικού, με μουσική και χορό επί σκηνής με τίτλο: θα δοθεί στις 4 Μαρτίου στις 11 π.μ. στο “Μεγάλο Ο” (Γρηγορίου Ε 69, στο δρόμο της πυροσβεστικής).

Η παράσταση αποτελεί την από κοινού σύμπραξη των Ταξίαρχη Βασιλάκο και Μπίορν Νούκιρκ Γκράμποου με ενδιαφέρον στις παραστάσεις για παιδιά.

Γενική είσοδος 6 ευρώ.

“Annie” για τον “Ορίζοντα”

Η Θεατρική Ομάδα Γονέων - Παιδιών του 11ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων οργανώνει την Θεατρική Παράσταση “Annie”.

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, «μετά τη θερμή ανταπόκριση του κοινού στις δύο προηγούμενες παραστάσεις όπου υπήρχε κοινωνικό εισιτήριο (τρόφιμα) για την στήριξη του “Κυττάρου Χαλέπας”, η Annie έρχεται και πάλι για να στηρίξει τον “Ορίζοντα” αυτή τη φορά, σε μία ακόμα παράσταση την Κυριακή 4/3/18, στις 19:00, στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων. Η είσοδος είναι δωρεάν αλλά θα υπάρχει κουτί οικονομικής ενίσχυσης του συλλόγου “Ορίζοντας”».

ΣΤΟ ΜΕΓΑ PLACE

“Το φως του γκαζιού”

Η θεατρική παράσταση: “Το φως του γκαζιού” του Πάτρικ Χάμιλτον θα ανέβει τη Δευτέρα 5 Μαρτίου στις 9 μ.μ. στο Mega Place.

Μετάφραση – Σκηνοθεσία: Αλέξανδρος Κοέν

Σκηνικά-Κοστούμια: Χριστίνα Κωστήα
Παίζουν: Στέφανος Κυριακίδης (Τζακ), Τάνια Τρύπη (Μπέλλα), Πασχάλης Τσαρούχας (Ραφ), Αλίκη Μπομποτά (Νάνσυ) και η Μελίνα Βαμβακά(Ελίζαμπεθ).

Διάρκεια παράστασης: 90 λεπτά (Χωρίς διάλειμμα)

Τιμές εισιτηρίων: 15 ευρώ γενική είσοδο και 13 ευρώ μειωμένο (φοιτητικό, ανέργων)

ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ, ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

Δημιουργικότητα γένους θηλυκού

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΣΤΑΣΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

Γυναίκες που δημιουργούν. Κόντρα σε προκαταλήψεις και απαρχαιωμένες αντιλήψεις που τις θέλουν στο περιθώριο της κοινωνικής ζωής. Που μοχθούν σε πεδία που τις περισσότερες φορές ανδροκρατούνται. Κάτω από συνθήκες δύσκολες και ανταγωνιστικές.

Με αφορμή την παγκόσμια ημέρα της γυναίκας που έχει καθιερωθεί να τιμάται στις 8 Μαρτίου, οι “διαδρομές” παρουσιάζουν σήμερα 3 γυναίκες από τα Χανιά που ξεχωρίζουν στο πεδίο τους και η προσπάθειά τους έχει κερδίσει τη διεθνή αναγνώριση.

Ο λόγος για την Αλεξάνδρα Μανουσάκη που αποφάσισε να εγκαταλείψει τις ΗΠΑ και μια καριέρα στον τομέα του real estate για να βάλει τη δική της σφραγίδα στα κρασιά της Οινοποιίας Μανουσάκη, τη δημιουργό fashion κοσμημάτων Κατερίνα Μακρυγιάννη που με αφετηρία το οικο-

γενειακό εργαστήριο οι δημιουργίες της έφτασαν να φιλοξενούνται σε μεγάλα καταστήματα και περιοδικά μόδας του εξωτερικού και την αναπληρώτρια καθηγήτρια του Πολυτεχνείου Κρήτης Κατερίνα Μανιά που έχοντας εργαστεί στη NASA και τον τεχνολογικό κολοσσό της Hewlett Packard η ερευνητική της εργασία αποτελεί σημείο αναφοράς.

Τρεις γυναίκες που με το παράδειγμά τους αποδεικνύουν ότι η δημιουργικότητα είναι γένους θηλυκού.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ Κρασί με άρωμα γυναίκας

Η Αλεξάνδρα Μανουσάκη βρίσκεται εδώ και μια δεκαετία στο τιμόνι ενός από τα πιο επιτυχημένα οινοποιεία των Χανίων. Της Οινοποιίας Μανουσάκη. Μια επιχείρηση που γεννήθηκε το 1993 από το μεράκι του πατέρα της Θεόδωρου Μανουσάκη και τη νοσταλγία του για τον τόπο καταγωγής του που άφησε πίσω για να αναζητήσει μια καλύτερη τύχη στις ΗΠΑ. Μια νοσταλγία που πέρασε στο dna των παιδιών του και που σίγουρα έπαιξε τον ρόλο της ώστε να πάρει την απόφαση η Αλεξάνδρα να εγκαταλείψει μια δουλειά με καλές προοπτικές στην Νέα Υόρκη και στον τομέα του Real Estate για να δοθεί στην περιπέτεια της παραγωγής κρασιού!

«Πριν έρθω μόνιμα στην Κρήτη δούλευα σε ένα γραφείο πάνω στο μάρκετινγκ για ακίνητα. Το μοντέλο ζωής ήταν σπίτι - δουλειά, δουλειά - σπίτι. Από τις 7 το πρωί μέχρι το βράδυ. Παίρνεις πολύ καλά χρήματα αλλά θέλουν και την ψυχή σου!», θυμάται η Αλεξάνδρα γυρίζοντας το ρολόι του χρόνου πίσω. Η μονοτονία της καθημερινότητας γέννησε τους πρώτους προβληματισμούς: «Αυτό που σκεφτόμουν ήταν ότι αν είμαι έτσι στα 23 μου τότε δεν μπορώ να φανταστώ πώς θα είμαι στα 40 μου. Έτσι, πήρα την απόφαση να φύγω και -όπως κάθε Ελληνοαμερικανίδα- είπα ότι θέλω να πάω στην Ελλάδα!».

Η Ελλάδα μέχρι τότε ήταν συνυφασμένη για εκείνη με τις καλοκαιρινές διακοπές και το πατρικό σπίτι στον Βατόλακκο ταυτισμένο με στιγμές ανεμελιάς. Η πρώτη αντίδραση των γονιών στα σχέδια της 23χρονης τότε Αλεξάνδρας ήταν αρνητική. Όμως η ίδια είχε πάρει τις αποφάσεις της.

«ΠΡΟΣΓΕΙΩΣΗ» ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Η χρονική συγκυρία που η Αλεξάνδρα Μανουσάκη θέλησε να έρθει στα πάτρια εδάφη συνέπεσε με την επιθυμία του πατέρα της να εκσυγχρονίσει το οινοποιείο στον Βατόλακκο. «Η συμφωνία που κάναμε ήταν να έρθω εδώ για 1-2 χρόνια και να επιβλέψω την κατασκευή του νέου οινοποιείου. Κάπως έτσι, εμμέσως, μπήκα το 2007 σε αυτή τη δουλειά», σημειώνει.

Η προσγείωση στην ελληνική πραγματικότητα κάθε άλλο παρά εύκολη ήταν για ένα παιδί που είχε μεγαλώσει σε μια αμερικανική μεγαλούπολη: «Όταν ήρθα εδώ βρήκα τον οινολόγο μας τον Κωστή τον Γαλάνη, το παλιό οινοποιείο και το πατρικό σπίτι. Υπήρχε μια μικρή παραγωγή καλής ποιότητας που έφευγε όλη στο εξωτερικό, αλλά η επιχείρηση δεν ήταν ανεπτυγμένη. Δεδομένου ότι είχα μεγαλώσει σε μια μεγάλη πόλη για εμένα ήταν δύσκολη η προσαρμογή. Θυμάμαι χαρακτηριστικά όταν στήσαμε το γραφείο μου στον Βατόλακκο από το παράθυρο έβλεπα δύο κατσίκες! Ήταν κάτι τρελό! Ήταν ωραίο αλλά και τελείως ξένο με ό,τι είχα ζήσει».

Η ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Εκτοτε η Αλεξάνδρα και η επιχείρηση απέκτησαν βίους παράλληλους. Οσο μεγάλωνε το οινοποιείο και έμπαινε σε μια πιο επαγγελματική βάση, τόσο και η νεαρή Ελληνοαμερικανίδα εξελισσόταν ως προσωπικότητα: «Νομίζω ότι αυτό που με τράβηξε εδώ ήταν το στοιχείο της πρόκλησης. Ημουν μόλις 23 χρονών, μιλούσα ελληνικά αλλά όχι για να συνηθιστώ σε επιχειρηματικό επίπεδο και δεν είχα εμπειρία από κρασιά, όμως είχα την ευκαιρία να ασχοληθώ με κάτι που έχει προοπτικές. Με το οινοποιείο που ο πατέρας μου αγαπά σαν παιδί του. Με το

Η Αλεξάνδρα Μανουσάκη που βρίσκεται στο τιμόνι της Οινοποιίας Μανουσάκη την τελευταία δεκαετία.

κρασί που είναι ένας κόσμος ξεχωριστός. Ένας κόσμος που φέρνει τους ανθρώπους κοντά, τους συνδέει με τη γη, με συναισθήματα, με παρέες».

Μετά τη φάση της προσαρμογής ακολούθησε η περίοδος της ανάπτυξης: το Οινοποιείο Μανουσάκη από 35.000 φιάλες κρασί που παρήγαγε στις αρχές έφτασε σήμερα να παράγει 120.000 φιάλες κι από τις 6 διαφορετικές ετικέτες κρασί που διέθετε σήμερα κυκλοφορεί 15 ετικέτες. Τα πρώτα χρόνια το σύνολο της παραγωγής κατέληγε στις ΗΠΑ ενώ πλέον το κρασί Μανουσάκη ταξιδεύει από την Αμερική και την Αυστρία μέχρι τη Γερμανία, τη Σουηδία, τη Δανία, την Ολλανδία, το Βέλγιο και την Κύπρο.

Οι εξαγωγές, ωστόσο, απορροφούν μόλις το 15-18% του παραγόμενου προϊόντος, ενώ το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής κατευθύνεται η μισή στην ελληνική αγορά και η άλλη μισή

“φεύγει” από τους εκατοντάδες επισκέπτες που έρχονται καθημερινά στις εγκαταστάσεις του οινοποιείου.

Ενός χώρου που με τα χρόνια αποκτάει ολοένα και πιο έντονο χαρακτήρα καθώς η κύρια δραστηριότητα που είναι η παραγωγή κρασιού πλαισιώνεται με δράσεις και εκδηλώσεις πολιτισμού.

Λίγο πριν κλείσουμε την κουβέντα μας, ρωτάμε την Αλεξάνδρα αν έχει μετανιώσει για την επιλογή της να εγκαταλείψει τις ΗΠΑ: «Το γεγονός ότι είμαι ακόμα εδώ σημαίνει ότι δεν έχω μετανιώσει για την επιλογή μου. Το πιο δύσκολο για εμένα είναι ότι η οικογένειά μου είναι στην Αμερική και πάντα σκέφτομαι τα χρόνια που περνάω χωρίς να είμαστε μαζί. Ιδιαίτερα όταν πριν 3 χρόνια έχασα τη μητέρα μου αισθάνθηκα άσχημα. Ήταν λογικό. Έτσι όμως είναι η ζωή».

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΑΝΙΑ

Μια ερευνήτρια διεθνούς αναγνώρισης

Για τους φοιτητές της Σχολής Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Πολυτεχνείου Κρήτης ίσως ήταν γνωστό ότι η αναπληρώτρια καθηγήτρια του Τμήματος Κατερίνα Μανιά πριν ακόμη το Διδακτορικό της είχε εργαστεί ως ερευνήτρια στα εργαστήρια της Hewlett Packard (HP) στο Bristol και έπειτα ως επισκέπτρια ερευνήτρια σε ένα από τα ερευνητικά κέντρα της NASA! Για πολλούς Χανιώτες ωστόσο αυτές οι πληροφορίες που αφορούν μια ερευνήτρια με αυτό το έργο και διεθνή αναγνώριση η οποία ζει και δραστηριοποιείται στο πολυτεχνικό ίδρυμα της πόλης μας, μάλλον είναι άγνωστες.

Αρχικά, για να κλείσουμε τα διαδικαστικά της συνέντευξης επικοινωνήσαμε με την κα Μανιά, καλώντας -δίχως να έχω μεγάλες προσδοκίες ότι θα τη βρω- στο σταθερό τηλέφωνο του γραφείου της στο Πολυτεχνείο Κρήτης, κάπως αργά για Δημόσιο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, δηλαδή στις 7:30 το απόγευμα της Τετάρτης. Ήταν εκεί! «Κι όμως γίνεται», μου είπε ευδιάθετη και χαμογελαστή όταν εξέφρασα την έκπληξή μου πως δεν περίμενα να την βρω τέτοια ώρα να εργάζεται.

Τη ρωτάω εάν υπάρχει ωράριο στην Έρευνα. «Δεν υπάρχει ωράριο στην έρευνα όπως δεν υπάρχει κι ένας μόνο συγκεκριμένος χώρος για την ερευνητική δραστηριότητα» μου απαντά και εξηγεί: «Μια ερευνήτρια δουλεύει στο γραφείο της, στο σπίτι της αλλά και κατά τη διάρκεια των συνεδρίων και ερευνητικών συναντήσεων μαζί με την ομάδα της και με

άλλους συνεργάτες ανά τον κόσμο. Οι πρακτικές δυσκολίες είναι πολλές ειδικά όταν μια ερευνήτρια έχει οικογένεια. Αν όμως υπάρχει κατανόηση από τον οικογενειακό περίγυρο και στήριξη από τον επαγγελματικό, τότε σίγουρα μια ερευνήτρια μπορεί να διαπρέψει. Το πώς μπορεί να στηριχτεί μια ερευνήτρια ώστε περισσότερες γυναίκες να φτάνουν σε υψηλές θέσεις στον ακαδημαϊκό χώρο είναι αντικείμενο συζητήσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο».

ΣΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ HEWLETT PACKARD (HP)

Το διδακτορικό της χρηματοδοτήθηκε εξ' ολοκλήρου από τα ερευνητικά εργαστήρια της Hewlett Packard (HP) ενώ πριν εργάστηκε ως ερευνήτρια στα εργαστήρια της Hewlett Packard στο Bristol. Ποιο ήταν το πρώτο και πιο σημαντικό που έμαθε; «Έμαθα πολλά. Κατ' αρχάς ότι η έρευνα μέσα στα ερευνητικά εργαστήρια μιας μεγάλης εταιρίας είναι άμεσα συνδεδεμένη με την καινοτομία και με την αγορά. Η ερευνητική δραστηριότητα αναπροσαρμόζεται πολύ γρήγορα σε σχέση με τους βραχυπρόθεσμους ή μακροπρόθεσμους στόχους της εταιρείας. Οι είναι σημαντικό να μπορεί μια ερευνήτρια να συνεργάζεται ως μέλος μιας ομάδας. Οι πρέπει να δρούμε με επαγγελματισμό, σοβαρότητα και υπευθυνότητα. Όμως, έμαθα ότι και μια μεγάλη εταιρεία έχει υποχρεώσεις. Οι πρέπει να φροντίζει τους ερευνητές της όπως έκανε η HP για να έχει τους καλύτερους, δηλ. να τους παρέχει ένα όμορφο εργασιακό περιβάλλον κι ένα

θετικό κλίμα εργασίας, δημιουργίας, σκέψης και επικοινωνίας» επισημαίνει.

ΔΟΥΛΕΥΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗ NASA!

Εν τω μεταξύ, το 2003 εργάστηκε στο NASA Ames Research Centre ως επισκέπτρια ερευνήτρια. Τι ρωτάω πώς είναι να εργάζεσαι για τη NASA. «Η εμπειρία μου στο NASA Ames Research Centre ήταν καταπληκτική. Σε ένα μικρό διάστημα έμαθα πάρα πολλά. Ακολούθησα ερευνητικές κατευθύνσεις σε σχέση με μια ειδική κατηγορία πειραμάτων που μπορούν να μελετήσουν με μαθηματικό τρόπο τη σχέση ανάμεσα στις φυσικές ιδιότητες ερεθισμάτων, όπως κάποια προβλήματα οπτικών καθυστερήσεων σε συστήματα εικονικής πραγματικότητας και την ένταση της ανθρώπινης εμπειρίας, δηλ. πόσο έντονα μπορεί να είναι αυτά για να γίνουν αντιληπτά από τον άνθρωπο. Αυτές οι μετρήσεις είναι πολύ χρήσιμες ώστε να βελτιώνονται τα τεχνολογικά συστήματα με ανθρωποκεντρικό τρόπο. Οι εργασίες που δημοσιεύσαμε με επιστήμονες στη NASA παίρνουν ακόμα αναφορές, δηλ. είναι ακόμα χρήσιμες για τον τομέα μου. Στα πειράματα που σχεδιάσαμε εκεί πήραν μέρος ερευνητές της NASA αλλά και αστροναύτες»

«ΔΕ ΜΕΤΑΝΙΩΣΑ ΠΟΥ ΕΠΕΣΤΡΕΨΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Μετά την ολοκλήρωση του διδακτορικού της διετέλεσε επίκουρος καθηγήτρια στο τμήμα Πληροφορικής του Πανεπιστημίου του Sussex, με μονιμότητα από το 2004. Σκέφτομαι εάν

Η αναπληρώτρια καθηγήτρια της Σχολής Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών του Πολυτεχνείου Κρήτης Κατερίνα Μανιά.

μετάνωσε ποτέ που επέστρεψε από το εξωτερικό για να εργαστεί στην πατρίδα.

«Οχι δε μετάνωσα», απαντά με βεβαιότητα και προσθέτει: «Επέστρεψα σε ένα εξαιρετικό Ίδρυμα, το Πολυτεχνείο Κρήτης, που προωθεί την έρευνα, την καινοτομία και την αριστεία. Η Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών και οι συνάδελφοί μου δρουν σε πολύ υψηλό ακαδημαϊκό επίπεδο και με αρχές αξιοκρατίας. Εχουμε σαν Σχολή αναγνώριση στη χώρα μας αλλά και διεθνώς για την έρευνα αλλά και την εκπαίδευση που παρέχουμε στους φοιτητές μας. Οι επισκέπτες μας βλέπουν ένα όμορφο, καθαρό ακαδημαϊκό περιβάλλον που αναπτύσσεται. Βλέπουν ανθρώπους (προσωπικό, φοιτητές) που ενδιαφέρονται να πηγαίνει μπροστά το Πολυτεχνείο Κρήτης και δουλεύουν σκληρά για αυτό».

Το ερευνητικό της πεδίο επικεντρώνεται μεταξύ άλλων στην Εικονική Πραγματικότητα και

κλείνοντας, τη ρωτάω, πού πιστεύει ότι οδηγούν οι επιστημονικές εξελίξεις;

«Οι τομείς των εικονικής πραγματικότητας και εξομοιώσεων βρίσκονται σε άνθηση προσελκύνοντας μεγάλες επενδύσεις ώστε να διοχετευτούν στην αγορά. Θα έλεγα ότι είναι σημαντικό αυτές οι εξελίξεις να συμβαδίζουν με την έρευνα που καθιστά αυτές τις τεχνολογίες φιλικές προς τον άνθρωπο για να πετύχουν και εμπορικά. Η διεπιστημονική έρευνα που συνδυάζει την πληροφορική με τις επιστήμες μελέτης της ανθρώπινης αντίληψης και ενσωματώνει αυτές τις πληροφορίες μέσα στη σχεδίαση τεχνολογικών προϊόντων, είναι σημαντική για το μέλλον» επισημαίνει.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ

Fashion κοσμήματα!

Πείσμα, θέληση, οικογενειακή παράδοση και καλοί συνεργάτες! Αυτά ήταν τα βασικά εφόδια για την Κατερίνα Μακρυγιάννη, τη Χανιώτισσα δημιουργό fashion κοσμήματος! Έχοντας ως βάση το οικογενειακό εργαστήριο και το κατάστημα "Τέχνημα" στην οδό Δημοκρατίας η νέα δημιουργός πέτυχε την τελευταία τριετία τα κοσμήματά της να βρίσκονται σε μεγάλα καταστήματα στο εξωτερικό (Νέα Υόρκη, Μιλάνο, Λονδίνο, Γενεύη, Ζυρίχη, Αμπού Ντάμπι...) και να χρησιμοποιούνται για φωτογραφί-

σεις μόδας από μεγάλα περιοδικά σε όλο τον κόσμο (Βρετανικό Vogue). Και όλα αυτά από ένα μικρό εργαστήριο στη Ν. Χώρα όπου όπως αποδεικνύεται γίνονται... θαύματα. Αν και η ίδια σπούδασε θέατρο, έχοντας βιώματα μια ζωή μέσα στο εργαστήριο κοσμημάτων των γονιών της, δεν μπόρεσε και τελικά δεν θέλησε να αποφύγει την ενασχόληση της με αυτά!

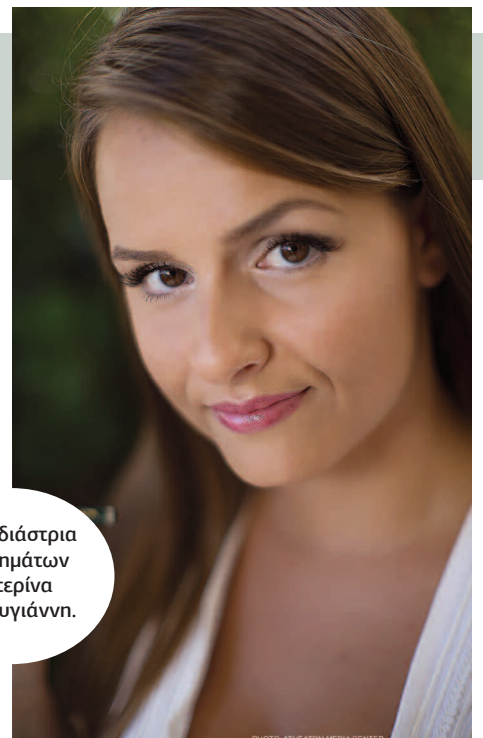
«Το εισιτήριο για το εξωτερικό ήταν με

ένα σχέδιο της μητέρας μου. Το πιο επιτυχημένο κομμάτι μας είναι τα σκουλαρίκια-βεντάλια (fan earrings το αγγλικό όνομα) που το εμπνεύστηκε η μητέρα μου Εύα. Η συνεργάτις μας στο εξωτερικό, η Μαρία Καστάνη τα είδε επισκεπτόμενη τον χώρο μας και μας πρότεινε να τα προωθήσει. Έχει καταπληκτικό ταλέντο στην επικοινωνία, έτσι το είδαν άνθρωποι του χώρου της μόδας, εντυπωσιάστηκαν και έτσι... ξεκίνησαν όλα» λέει η Κατερίνα, συμπληρώνοντας πως οι παραγγελίες για το συγκεκριμένο κόσμημα ξεπέρασαν τις 1000, και συνεχίζονται ακόμα δείχνοντας τη δυναμική του.

Η Κατερίνα κάθε έξι μήνες παρουσιάζει νέες δουλειές σε σκουλαρίκια, δακτυλίδια, κολιέ, βραχιόλια, πηγαίνοντας σε show room (σ.σ. σε αυτά παρουσιάζονται οι δουλειές των σχεδιαστών στους αγοραστές) στο εξωτερικό. Η προσπάθεια για εξωστρέφεια είχε ξεκινήσει βέβαια από πολύ νωρίς. «Από το 2008, ο στόχος μου ήταν να κάνουμε κάτι εκτός Ελλάδας. Ξεκινήσαμε λοιπόν από τότε με μεγάλες προσπάθειες και αποτυχίες. Δεν ρίξαμε απλά ένα... πυροτέχνημα. Πολλή δουλειά και μεγάλες αγωνίες, που συνεχίζονται. Το Σαββατοκύριακο 3-4 Μαρτίου θα είμαι στο Παρίσι για το Fashion week που γίνεται εκεί και για το δικό μας show room».

Αυτό είναι ένα από τα χαρακτηριστικά της

Η σχεδιάστρια κοσμημάτων Κατερίνα Μακρυγιάννη.

δουλειάς όσων εμπλέκονται με το fashion κόσμημα. Μια διαρκής αναζήτηση... «Κάθε έξι μήνες δίνουμε εξετάσεις για νέα σχέδια και ιδέες και για να ανανεώνουμε τα ενδιαφέροντα των πελατών μας. Δεν είναι καθόλου εύκολο να "στραγγίζεις" κάθε έξι μήνες το μυαλό σου για το τι θα παρουσιάσεις!», λέει η συνομιλήτριά μας.

Για τους γονείς της σχεδιάστριας, Νίκο και Εύα Μακρυγιάννη που την στήριξαν και τη στηρίζουν, αυτό που διαφοροποιεί τη δουλειά της Κατερίνας είναι «...η ψυχή και η διάθεση για δημιουργία. Αυτό το πράγμα παρέλαβε η Κατερίνα και το πήγε πιο μακριά. Αυτό είναι που διαφοροποιεί τη δουλειά της. Λίγη ψυχούλα στο καθετί που κάνει...».

Φωτογραφίες με κοσμήματα της σε μεγάλα περιοδικά στο εξωτερικό όπως το Vogue έχει πετύχει η Χανιώτισσα δημιουργός.

ΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

«Το Θέατρο είναι πανάρχαιο και όσες κρίσεις και να περάσουν, θα παραμείνει...» λέει στις «διαδρομές» ο πολυβραβευμένος σκηνοθέτης και «ψυχή» του Θεσσαλικού Θεάτρου Κώστας Τσιάνος, ο οποίος υπογράφει τον θεατρικό μονόλογο «Ζωή... Χαρισάμενη!», που παρουσιάζεται από το ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ. Κρήτης στο Βενιζέλειο Ωδείο με την ηθοποιό Αγγελική Λεμονή στη σκηνική ερμηνεία.

Πρόκειται για έναν αριστουργηματικό μονόλογο για τον οποίο ο Κώστας Τσιάνος, απέσπασε το 1ο Βραβείο καλύτερου Θεατρικού έργου της χρονιάς 2017 ενώ η πρωταγωνίστρια Αγγελική Λεμονή, απέσπασε το 1ο Βραβείο Ερμηνείας γυναικείου ρόλου. Εμπνευσμένη από αληθινές ιστορίες, η παράσταση μιλά για μια γυναίκα που βρέθηκε στο περιθώριο της ζωής από την πρώτη μέρα που ήρθε στον κόσμο. Μέσα από τον συγκλονιστικό μονόλογο της ηρωίδας περνά όχι μόνο η βασανισμένη της ζωή αλλά ταυτόχρονα και η ιστορική διαδρομή της σύγχρονης Ελλάδας.

Η παράσταση, υπήρξε η αφορμή για μια συζήτηση εφ' όλης της ύλης, με τον σπουδαίο σκηνοθέτη για την επικαιρότητα του έργου, τους νέους ηθοποιούς, την Ελλάδα της κρίσης αλλά και για το μέλλον του Θεάτρου και των ΔΗΠΕΘΕΚ καθώς ο ίδιος υπήρξε από τους πρωτοπόρους της ίδρυσης αποκεντρωμένων Θεάτρων.

Ποια είναι η σημερινή ματιά στο έργο, καθώς και στην εποχή μας υπάρχουν γυναίκες οι οποίες προσπαθούν να επιβιώσουν σε μια χώρα εξαθλιωμένη οικονομικά και κοινωνικά;

Το βάσανο των ανθρώπων δεν τελειώνει ποτέ. Από την εποχή της Εύας μέχρι σήμερα, είναι το ίδιο, άλλες φορές χειρότερα, άλλες καλύτερα. Εγώ επέλεξα μια περασμένη εποχή, καθώς η ηρωίδα του έργου πρέπει να γεννηθήκε το '17 όπου η ζωή της ήταν παράλληλη με όλες τις τραγωδίες του έθνους. Μια λαϊκή γυναίκα που πέρασε την Μικρασιατική καταστροφή, την Δικτατορία του Μεταξά, την Κατοχή, τον Εμφύλιο και το χειρότερο: την ζοφερή μετεμφυλιακή περίοδο. Μια γυναίκα που πέρασε δια πυρός και σιδήρου και κατέληξε να καθαρίζει οίκους ανοχής, «λεκανατζού» ενώ είχε να μεγαλώσει 3 παιδιά που τα φρόντιζε όπως κάνει κάθε λαϊκή, φτωχιά μάνα. Και παρ όλη τη ταλαιπωρία που πέρασε, με όλες αυτές τις τραγικές συνθήκες ενός κράτους όπως η Ελλάδα - που πέρασε και περνάει ακόμη τα χίλια μύρια όσα - τα καταφέρνει να τα αναστήσει αυτά τα παιδιά.

Το έργο είναι βασισμένο σε κάποια αληθινή ιστορία που σας ενέπνευσε ;

Είναι πολλές ιστορίες... Καταρχάς, η αρχική «σπίθα» για να εμπνευστώ το έργο ήταν μια περιπέτεια που είχε ο Μάνος Χατζιδάκις, στην Λάρισα. Μου την διηγήθηκε ο ίδιος: το '45-'46 ο Μάνος Χατζιδάκις ήταν ΕΑΜίτης και συμμετείχε σε έναν θεατρικό θίασο του ΕΑΜ στον οποίο συμμετείχαν επίσης η Άλκη Ζέη, η Αλέκα Παϊζη, ο Τίτος

ΚΩΣΤΑΣ ΤΣΙΑΝΟΣ:

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΖΟΥΝ «ΔΙΑΜΑΝΤΙΑ»

«Η Ελλάδα, τρώει σαν τον «Κρόνο» τα παιδιά της. Ωστόσο δεν πρέπει να χάσουμε την αισιοδοξία μας»

Βανδής, ο Αλέξης Δαμιανός, ένας μεγάλος θίασος σπουδαίων Αριστερών καλλιτεχνών που μαζεύτηκαν για να κάνουν στην επαρχία καλό θέατρο. Τότε έπαιζαν ένα Ρώσικο έργο και παράλληλα έκαναν πρόβες σε ένα έργο που πρωτο-έγραψε ο Αλέξης Δαμιανός « Το Καλοκαίρι θα θερίσουμε» και το έργο τέλειωνε με ένα τραγούδι που έπρεπε να συνθέσει ο Μάνος Χατζιδάκις ο οποίος ακολουθούσε το θίασο αυτό και συνόδευε την παράσταση με πιάνο. Στην Λάρισα, που ήταν ανταρτοκρατούμενη, μείνανε αρκετό καιρό. Κάποια στιγμή τους ειδοποίησαν ότι πρέπει να τα μαζέψουν γιατί επρόκειτο κατά την διάρκεια της παράστασης να μπουν Ασφαλίτες και Ομάδες του Σούρλα και θα έπεφτε...γερό ξύλο. Έτσι συνεννοήθηκαν να φύγουν και να κωρυστούν προσωρινά για να συναντηθούν στην Θεσσαλονίκη. Ο Μάνος Χατζιδάκις, φεύγοντας μόνος του τη νύχτα από την Λάρισα, καθώς κατέβαινε προς τα Ταμπάκικα, μια συνοικία ακόφρημη, τον πιάσανε και τον πλάκωσαν στο ξύλο και του σπάσανε μέχρι και τα δόντια. Όταν συνήλθε, μου είπε χαρακτηριστικά: «Ευρέτην να με περιποιοούνται δύο κυρίες ελευθερίων ηθών». Τον περιμαζέψανε δυό πόρνες σε ένα χαμόσπιτο, τον περιποιοιήκανε για πάνω από 10 ημέρες. Εκείνες τις ημέρες ο Μάνος τους ζήτησε μολύβι και χαρτί και έγραψε το περίφημο τραγούδι « Το Καλοκαίρι θα θερίσουμε». Κάποια στιγμή έγινε καλά κι έφυγε. Θυμάμαι μου έλεγε για αυτές τις γυναίκες: «Θα ήθελα πάρα πολύ να ήξερα ποιες είναι, να τους πω πολλά ευχαριστώ!». Αυτό το επεισόδιο υπάρχει στο θεατρικό έργο μου, και είναι ένα σημείο που συγκινεί πολύ...

Έπειτα είναι πολλές ιστορίες που μου έχει διηγηθεί η Σπεράντζα Βρανά, η οποία υπήρξε για δύο χρόνια σε οίκο ανοχής και «διεσώθη», όπως μου έλεγε χαρακτηριστικά: «Εχω περάσει Κωστάκη μου, όχι «Δια πυρός και σιδήρου» αλλά «Δια Πυρ(αι) ός και σιδήρου» και... διεσώθη». Δεν ήταν καθόλου εύκολο να σωθεί, να βγει από αυτήν την ζωή, αλλά τα κατάφερε. Με τραβούσε πάντα εμένα, το περιθώριο, και όλους νομίζω. Γιατί στο περιθώριο ζουν «διαμάντια». Κάπως έτσι

έγραφα το έργο, το οποίο χρόνια το «βασιάνιζα».

Σταθμός στην θεατρική σας ζωή υπήρξε το ιστορικό «Θεσσαλικό Θέατρο» το οποίο δημιουργήσατε με την Άννα Βαγενά κ.ά. και στο οποίο προσφέρατε τις δυνάμεις σας για πάνω από 30 χρόνια. Ήταν μια εσωτερική ανάγκη η δημιουργία αυτού θεάτρου;

Εμείς θέλαμε να κάνουμε καλό θέατρο ζώνες, σε «νεκρές» ζώνες, όπως είναι η περιφέρεια. Και το καταφέραμε. Όταν υπάρχει ενθουσιασμός, μεράκι και πίστη, όλα γίνονται. Κοντά μας τότε ήταν ο Χατζιδάκις, ο Θεοδωράκης, ο Αγγελόπουλος, ο Ελύτης, όλοι... για να συγκινηθεί ο κόσμος και ξεκινήσαμε δίχως επιχορηγήσεις. Και αγώνας πολύς, τρέχαμε στα χωριά με ένα κωνί στο στόμα για να διαφημίσουμε, να μοιράσουμε φέιγ βολάν χέρι με χέρι... Όπως έγραφαν τότε οι εφημερίδες « έγινε ένα θαύμα στην επαρχία».

Ποια είναι η γνώμη σας για τη σημερινή εξέλιξη του θεσμού των Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων; Εκπληρώνουν τον σκοπό τους ;

Αλλά ναι, άλλα όχι. Βέβαια σταμάτησαν οι επιχορηγήσεις από το Υπουργείο Πολιτισμού και φέτος η Λυδία Κονιόρδου επανέφερε αυτήν την οικονομική ενίσχυση, αν και με πολύ λιγότερα χρήματα. Για παράδειγμα το ΔΗΠΕΘΕΚ έχει κάνει καλή δουλειά, είχαμε κάνει μια επιτυχημένη παράσταση (το Ματωμένο Γάμο του Λόρκα) μαζί με τον φίλο μου τον Μιχάλη τον Αεράκη που εύχομαι να ξανά μπει στην θέση του Καλλιτεχνικού Διευθυντή καθώς προσέφερε πολλά στο Θέατρο για πολλά χρόνια και θεωρείται ένας από τους πιο επιτυχημένους.

Συνεργαστήκατε με πολλούς αξιόλογους θιάσους όπως το «Θέατρο Τέχνης» του Κάρουλου Κούν, τον θίασο Τζένης Καρέζη - Κώστα Καζάκου και κυρίως με το Εθνικό Θέατρο. Σήμερα υπάρχουν ποιητικά θεατρικά σχήματα, αξιόλογοι θεατρικοί ηθοποιοί;

Υπάρχουν! Και με πολύ καμάρι, με πολύ συγκίνηση βλέπω νέα παιδιά, νέους ηθο-

ποιούς - που ενώ δεν υπάρχουν καλές δραματικές σχολές- μορφώνονται όσο πιο πολύ μπορούν. Υπάρχουν εξαιρετικοί νέοι ηθοποιοί, πολύ καλύτεροι από παλιά... Και παραστάσεις γίνονται, αν και είναι πάρα πολλές. Από τις 1000 παραστάσεις, οι 900 είναι για πέταμα. Οι 80 από αυτές κάτι κάθονται αλλά οι 20 είναι εξαιρετικές! Το Θέατρο δεν θα πεθάνει ποτέ...

Δεν ακούγεται κάπως ρομαντικό, αυτό;

Δεν είναι ρομαντικό, είναι πρακτικό και πραγματικό. Το θέατρο βιάζει και θα βιάζει... Και τώρα στην μεγάλη κρίση, το Θέατρο δουλεύει πιο πολύ από τον Κινηματογράφο.

Και πώς το εξηγείτε;

Είναι η ζωντανή επαφή. Το έχει ανάγκη ο θεατής να παρακολουθήσει, να ξεφύγει από τα προβλήματα του, να μπει σε μια ιστορία, να μπει σε μια άλλη πράξη θεατρική και να έχει άμεση επαφή με τον ηθοποιό. Το Θέατρο είναι πανάρχαιο, και όσες κρίσεις και να περάσουν, θα παραμείνει...

Η Ελλάδα θα ζήσει ποτέ μια ζωή «Χαρισάμενη»;

Έζησε μια ζωή «Χαρισάμενη» για καμιά 20οια χρόνια που ήταν η καταστροφή της. Όλοι το βλέπαμε. Δεν γινόταν σε ένα κρεωμένο, πόμφωτο κράτος να ζούνε πλουσιοπάροχοι οι πολίτες. Ε, ήρθε τελικά αυτή η ώρα και δεν ξέρω πώς θα βγούμε από αυτόν τον κόλαφο. Ξέρουμε πολύ καλά πού πήγαν τα λεφτά και «ποιοι τα φάγανε». Δεν τα έφαγα εγώ μαζί τους, δεν τα έφαγε ο ελληνικός λαός μαζί με τον κ. Πάγκαλο... Η χώρα αυτή ξεπουλιέται, έχει ξεπουληθεί ήδη. Τα 3/5 της Ελλάδας έχουν πουληθεί σε Γερμανούς, Άγγλους κ.α

Ο ρόλος της Τέχνης; Μπορεί να ενεργοποιήσει, να εμπνεύσει και να αλλάξει την ζωή των ανθρώπων;

Η Τέχνη δίνει παρηγοριά. Δεν μπορεί να αλλάξει την ζωή των ανθρώπων. Από την άλλη, οι πολίτες έχουν κάτσει στα... αυγά τους. Δυστυχώς, σημαντικότεροι άνθρωποι με μόρφωση και παιδεία, διανοούμενοι που θα μπορούσαν να αλλάξουν τα πράγματα, φύγανε ή μάλλον τους διώξαν, τους εκπαρθύρωσαν από τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '80. Και η νεολαία μας, σήμερα είναι άνεργη, δεν μπορεί να φάει ψωμί και δεν αντιδρά... Έπειτα αυτή η «αιμορραγία» που τα καλύτερα μυαλά φεύγουν στο εξωτερικό... Τι να κάνουν εδώ, αφού δεν βρίσκουν δουλειά; Η Ελλάδα, τρώει σαν τον «Κρόνο» τα παιδιά της. Ωστόσο δεν πρέπει να χάσουμε την αισιοδοξία μας...

Παραστάσεις του έργου «Ζωή... Χαρισάμενη!», πραγματοποιούνται στο Βενιζέλειο Ωδείο Σάββατο 3/3 (21:00), Κυριακή 4/3 (19:30), Δευτέρα 5/3 (19:30), Τετάρτη 7/3 (21:00), Παρασκευή 9/3 και Σάββατο 10/3 (21:00), Κυριακή 11/3 (19:30), Δευτέρα 12/3 (19:30), Τετάρτη 14/3 (21:00), Παρασκευή 16/3 (21:00), Σάββατο 17/3 (21:00), Κυριακή 18/3 (19:30), Δευτέρα 19/3 (19:30). Στη συνέχεια η παράσταση θα ταξιδέψει στο Ηράκλειο 21 - 27/3 (ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ), Σητεία 29/3 (ΑΙΘΟΥΣΑ «ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ»), Μάλμε Δήμου Πλατανιά 31/3 (ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ), Ρέθυμνο 1/4/2018 (ΣΠΙΤΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ).

Προώληση- Κρατήσεις: Γραφεία Θεάτρου (Νικ. Φωκά 5) (τηλ. 2821044256-2821023333) (όλες τις εργάσιμες ημέρες και ώρες)

παιδοτόπος

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

Δ2 ΤΑΞΗ 10ου ΔΗΜ. ΣΧ. ΧΑΝΙΩΝ

Τα δικά μας ειδώλια...

Βλέποντας το ειδώλιο αμέσως μου ήρθε στο μυαλό το τερατάκι που είχα δει την προηγούμενη νύχτα στον ύπνο μου. Έτσι λοιπόν σκέφτηκα να το φτιάξω όπως το είδα στον ύπνο μου. Στο τερατάκι έβαλα πολλά χρώματα και μάτι στο μέτωπο, δυο χνουδωτά και στριφογυριστά κερατάκια και ένα μεγάλο χαμόγελο.

Είδα και εγώ αλλιώς το ειδώλιο και το 'πα Τερατώλιο

Νικόλας Μακρής Τσαλίκης

Το ειδώλιό μου είναι ένας κάκτος. Τον έχω κάνει καου-μπόι. Τον έχω βάλει να κρατάει ένα λάσσο, να έχει ένα καπέλο και μουστάκι. Έτσι το ονόμασα Κακτο-Καουμπόι. Το φαντάστηκα έτσι γιατί μου αρέσουν οι καουμπόιδες, είναι κάτι διαφορετικό από τα άλλα και έχει πάρα μια πάρα πολλή πλάκα. Μου αρέσει πολύ το ειδώλιό μου.

Ζωή - Μικαέλα Καζάκου

Όταν είδα αυτό το ειδώλιο φαντάστηκα μια παιδική κούκλα από πηλό που είχε ένα κοριτσάκι και ζούσε τα αρχαία χρόνια. Έτσι θα το ονομάσω Αθηνά. Είναι βαμμένη με πολύχρωμα χρώματα και φανταχτερά κοσμήματα όπως ήταν οι αρχαίες γυναίκες και θεές των Ελλήνων.

Γιώργος Μαραβελάκης

Αφορμή για τη δημιουργία αυτού του ειδώλιου υπήρξε μια κυριακάτικη βόλτα στη θάλασσα όπου βλέποντας τα μανιασμένα κύματα σκέφτηκα το δύσκολο επάγγελμα του ψαρά. Στο ειδώλιο παρουσιάζεται ο θεός Νηρέας προστάτης των ψαράδων. Η ανάγκη για ασφάλεια και για καλή ψαριά με οδήγησε στη δημιουργία του.

Χρήστος Τσιλιμιγκάκης

Η Βίκυ είναι ένα ειδώλιο που έφτιαξα και φαντάστηκα. Έχει γαλανά μάτια και κατακόκκινα χείλη. Φοράει ένα πολύχρωμο σεντόνι με πολλά πομ-πομ. Επίσης έχει ξανθιά μαλλιά πιασμένα κότσο. Στα ψηλά της πόδια φοράει ροζ γοβάκια. Την φαντάστηκα έτσι γιατί όταν είδα το αρχικό σχέδιο από το ειδώλιο, μου ήρθε στο μυαλό μια εικόνα ανθρώπου. Έτσι φαντάστηκα και έφτιαξα τη Βίκυ.

Ερασμία Μπολάκη

Το ειδώλιο μου το φαντάστηκα σαν έναν αρχαίο πολεμιστή. Αφού είναι ένα αρχαίο ειδώλιο πιστεύω ότι αυτό θα του ταίριαζε. Το χρωμάτισα με σκούρα χρώματα του έβαλα ζώνη αρχαίου πολεμιστή και ένα σπαθί. Κολλήσαμε ξυλάκια σαν κομμάτια της στολής του. Έτσι το φαντάστηκα και ελπίζω να αρέσει.

Γιάννης Συγγελάκης

Φίλες και φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο! Σε πρώτο πληθυντικό πρόσωποτα ρήματα που χρησιμοποιεί η δασκάλα Κάτια Γκλαβά για να περιγράψει το γεγονός της συμμετοχής των μαθητών της, των παιδιών της Δ2 τάξης του 10ου Δημ. Σχ. Χανίων, στον πανελλήνιο διαγωνισμό που διοργανώνει για 5η συνεχή χρονιά το Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης με θέμα "Δες το ειδώλιο αλλιώς". Μεγάλη υπό-

θεση να λειτουργεί μια σχολική τάξη στην πλατεία του "εμείς"! Το πρώτο που θέλω να πω πριν να εκφράσω τα συγχαρητήριά μου στα παιδιά τόσο για τα θαυμάσια ειδώλια που έκαναν (κρίμα που δεν χωρούν όλες οι φωτογραφίες τους) με "λογισμό και μ' όνειρο", όσο και για τα υπέροχα κείμενά τους. Και βέβαια να προσθέσω ότι οι εργασίες των μαθητών είναι "καθρέφτης" της δασκάλας των σε με-

γάλο βαθμό. Της δασκάλας τους που τους μαθαίνει να νιώθουν πρώτα απ' όλα και πάνω απ' όλα τη χαρά της δημιουργίας. Καλή επιτυχία στον Διαγωνισμό και καλή συνέχεια, σ' όλα όσα κάνετε, παιδιά!

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης
δάσκαλος**

Το Δ2 του 10ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων συμμετέχει με ενθουσιασμό στον διαγωνισμό του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, που διοργανώνει για 5η συνεχή χρονιά "Δες το ειδώλιο αλλιώς". Το Μουσείο λοιπόν καλεί τα παιδιά που συμμετέχουν στον διαγωνισμό να φανταστούν και να δημιουργήσουν ένα κυπριακό σανιδόμορφο ειδώλιο με το δικό τους τρόπο, μέσα από τα δικά τους μάτια. Η φαντασία μας κάλπασε και μας οδήγησε άλλες φορές σε ανθρώπινες φανταστικές μορφές, άλλες φορές πήραμε τον πύραυλο και φύγαμε σε άλλους γαλαξίες και άλλες φορές σαν μια χαριτωμένη πεταλούδιτσα ή έναν άγριο κάκτο ή πάλι σαν ένα θαυμαστό πολεμιστή. Οποια και να είναι λοιπόν τα αποτελέσματα, εμείς ταξιδέψαμε, είδαμε πολλά με τη φαντασία μας, ενθουσιαστήκαμε και είμαστε περήφανοι για το αποτέλεσμα.

**Η δασκάλα της τάξης
Κάτια Γκλαβά**

Το ειδώλιό μου είναι μια κούκλα Μπάρμπι Μακένζι. Το ειδώλιό μου το φαντάστηκα έτσι γιατί θυμήθηκα τις κούκλες που έπαιζα όταν ήμουν πιο μικρή. Έχει ξανθά μαλλιά με πορτοκαλί ανταύγιες. Το ειδώλιό μου φοράει ένα πορτοκαλί φόρεμα με φούξια πετράδια και τα παπούτσια είναι ροζ και φουντωτά

Μαριλένα Πετροπούλου

Για πολλούς το είδωλό τους είναι ο μπασκετμπολίστας Αντετοκούμπο. Έχει κερδίσει πολλούς αγώνες και είναι φοβερός παίκτης. Σαν αυτόν λοιπόν έφτιαξα το ειδώλιο μου, έτσι το φαντάστηκα.

Γιάννης Λαγωνικάκης

Μια μέρα η κα Κάτια μας ζήτησε να φτιάξουμε και να φανταστούμε μια συγκεκριμένη κατασκευή. Δείτε παιδιά αυτό το κυπριακό ειδώλιο και πείτε μου τι σας θυμίζει. Αμέσως μου ήρθε στο μυαλό μου ένας πύραυλος και αυτό έφτιαξα.

Ζαχαρένια Τριανταφυλλάκη

Το ειδώλιο μου είναι ένα αερόστατο. Μόλις είδα το ειδώλιο αμέσως το φαντάστηκα έτσι γιατί μου ταίριαζε και μου αρέσουν πολύ τα αερόστατα. Είμαι περήφανος γιατί κανείς άλλος δεν το σκέφτηκε.

Γιώργος Αποστολάκης

Εγώ όταν ξεκίνησα να φτιάχνω το ειδώλιο αποφάσισα να το κάνω ένα βάζο. Έτσι λοιπόν το ζωγράφισα ανάλογα έβαλα και λουλούδια και έγινε πολύ χαρούμενο.

Νεκτάριος

Το ειδώλιο μου είναι ένα αγαλματάκι που παριστάνει μια όμορφη κοπέλα. Η κοπέλα έχει ξανθά μαλλιά και το φόρεμα της είναι πολύχρωμο. Της έχω βάλει κάτι πολύχρωμα ξυλαράκια και το όνομά της είναι Μαρία

Μαίρη Καρπουζά

Το δικό μου το ειδώλιο είναι ένα ρομπότ Νίτζα. Το χρωμάτισα μαύρο με μπλε που συμβολίζει την ενέργεια που έχει ένα ρομπότ. Του έφτιαξα μια στολή λίγο σκισμένη και έβαλα και ξυλάκια για να είναι πιο εντυπωσιακή. Γύρω από το ρομπότ Νίτζα ζωγράφισα καπνούς.

Αλμπις Αλίγια

Το δικό μου ειδώλιο είναι μια πεταλούδα, Έχει ωραία φτερά, κεραίες και λαμπερά μάτια. Το ζωγράφισα έτσι γιατί μου αρέσουν οι πεταλούδες και έτσι το φαντάστηκα.

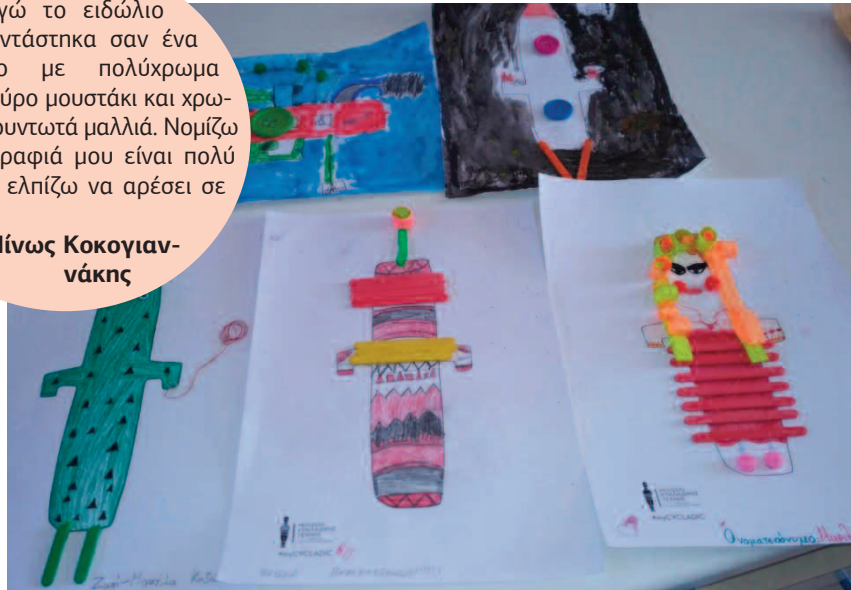
Ελευθερία Μαλεκάκη

Το ειδώλιο μου το ονόμασα η μικρή Σαντόρο γιατί το έκανα να της μοιάζει και πιστεύω ότι της μοιάζει. Έχει μαύρα και μπλε μάτια με γκρι σκιά. Έχει κόκκινα και μεγάλα χείλια. Η μύτη της είναι πολύ μικρή και στα χέρια της φοράει κοσμήματα. Φοράει ένα μακρύ φόρεμα και του έβαλα γαλάζια πομ-πομ. Μου αρέσει πολύ η μικρή Σαντόρο μου.

Καλτρίνα Μπιλιμάνι

Εγώ το ειδώλιο το φαντάστηκα σαν ένα άνθρωπο με πολύχρωμα ρούχα, μαύρο μουστάκι και χρωματιστά φουντωτά μαλλιά. Νομίζω ότι η ζωγραφιά μου είναι πολύ καλή και ελπίζω να αρέσει σε όλους.

Μίνως Κοκογιαννάκης

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *RUMEX acetosa* (Ρούμεξ ο ξυνός).

Ανήκει στην οικογένεια των Πολυγονειδών. Συνώνυμα του βοτάνου είναι *Acetosa pratensis*, *Oxalis vulgaris foliolonga*, *Lapathum acetosa rotundifolia hortensis*.

Ξινολάπαθο

Στη χώρα μας συναντούμε τα είδη *RUMEX obtusifolius* (Σιδερολάπαθο), *R. acetosela* (Ξινήθρα, Οξαλίδα, Ξινάκι), *R. aquaticus* (Νερολάπαθο), *R. pulcher* (Κόπανο, Λάπαθο) με παρόμοιες θεραπευτικές ιδιότητες. Το συναντούμε ακόμη και με τις ονομασίες Ξινολάπαθο, Οξυλίδι, Ατσετόζα (Ζάκυνθο), Ολοπαθιά, Αγριολάπαθος. Είναι πολύ κοινό άκρες δρόμων, αμμόδεις αγρούς, σε λιβάδια, πεδινές και ορεινές περιοχές, όπου δεν υπάρχει ασβέστιο.

Είναι πολυετές φυτό που το ύψος του κυμαίνεται από 10 έως 30 εκατοστά. Φύλλα λογοειδή-βελοειδή, με τις κάτω άκρες τους απλωτές ή ανορθωμένες. Άνθη μικρά, κοκκινωπά σε μακρύ πυκνό στάχυ. Υπάρχουν στάχυς αρσενικών ανθέων σε ένα φυτό και θηλυκών σε άλλο. Επικονιάζονται με τον αέρα. Το Ξινολάπαθο είναι μια καλλιεργούμενη ποικιλία του κοινού Λάπαθου, αλλά με πιο πλατιά φύλλα.

Ιστορικά στοιχεία

Το Ξινολάπαθο το χρησιμοποιούσαν πολύ οι γιατροί της αρχαιότητας. Ο Διοσκουρίδης το αναφέρει σαν «λάπαθον», «οξαλίδα» και «αναξυρίδα». Το συνιστούσε ψημένο «ως μαλάσσον την κοιλίαν». Συνιστούσε επίσης τα σπέρματα του φυτού, βραζόμενα με νερό ή κρασί κατά της δυσεντερίας και άλλων στομακικών και κοιλιακών νοσημάτων. Τις ρίζες βρασμένες σε ξίδι και υπό μορφή καταπλάσματος τις συνιστούσε κατά της λέπρας, των λειχήνων και των «λεπρών ονύχων».

Στη λαϊκή ιατρική τα ξινά φύλλα του φυτού τα θεωρούσαν διουρητικά και αντισκορβουτικά. Τα χρησιμοποιούσαν κατά των χολικών και γαστρι-

κών διαταραχών. Το αφέψημα του φυτού, το πρόσθεταν στον ζωμό βοδιού ή όρνιθας και έφτιαχναν ένα ρόφημα αποτελεσματικό για αναρρωνύοντες από κοιλιακές ενοχλήσεις. Χρησιμοποιούσαν επίσης τα φύλλα (ψημένα σε στάχυη και ανακατεμένα με ίσα μέρη λίπους) για έμπλαστρα σε δοθιήνες (καλόγερους) και άλλα σπυριά. Αρκετές φορές πρόσθεταν (σε ίσα μέρη πάντα) και κοπανισμένο λιναρόσπορο. Ο Burnet αναφέρει περιπτώσεις διογκώσεως γόνατος που τις θέρápευσε με Ξινήθρα ψημένη στη στάχυη. Την δίπλωσε πρώτα μέσα σε χαρτί βρεγμένο με νερό, την ανακάτωσε με στάχυη κοσκινισμένη και την έβαζε ζεστή πάνω στο γόνατο για αρκετές ημέρες.

Οι Desbois και Rochefort συνιστούσαν τον χυμό του φυτού κατά των διαλειπόντων πυρετών, σκέτο ή ανάμικτο με κίνα και «πικρά» φάρμακα, σε δόση τριών ποτηριών κατά το διάστημα της ανορεξίας σε ανθρώπους περισσότερο των 40 ετών. Ο Recamier αναφέρεται με ενθουσιασμό για τα αποτελέσματα του οποίου του φυτού κατά της ακρωδυνίας. Με τον οπό αυτό στο νοσοκομείο de Laircine, όπως αναφέρει, θεραπεύτηκαν οι 500 από τους 700 που έπασχαν από αυτήν την αρρώστια.

Παλιότερα μαγειρευόταν και τρωγόταν ως λαχανικό, αλλά δεν είναι τόσο υγιεινό λόγω της υψηλής συγκέντρωσης οξαλικού οξέως το οποίο είναι ανθυγιεινό ιδίως για όσους υποφέρουν από ρευματισμούς.

Για να την διατηρούν και το χειμώνα την άφηναν σε ζεστό

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται ρίζα, άνθη, φύλλα και σπέρματα του φυτού. Το φυτό ανθίζει Μάιο και Ιούνιο και οι σπόροι ωριμάζουν από Ιούνιο μέχρι Αύγουστο. Άνθη και φύλλα συλλέγονται την εποχή της ανθοφορίας. Τα σπέρματα όταν ωριμάσουν και η ρίζα μαζεύεται το φθινόπωρο. Είναι όμως καλύτερα η ρίζα να χρησιμοποιείται φρέσκια και όχι ξερή.

νερό για 4 ώρες και μετά την διατηρούσαν σε βάζο με πώμα.

Την χρησιμοποιούσαν επίσης κατά την βαφή των βαμβακερών, λινών και μεταξωτών κλωστών και υφασμάτων όταν ήθελαν να τα βάψουν κόκκινα.

Συστατικά - χαρακτήρας

Είναι φυτό άοσμο. Τα φύλλα είναι ξινά. Οι ρίζες είναι περισσότερο πικρές και συτφές, παρά ξινές.

Τα φύλλα περιέχουν μεγάλη ποσότητα οξαλικού καλίου, τρυγικό οξύ, γλίσχροσμα, άμυλο, μεγάλες ποσότητες βιταμίνης C, σιδήρου, μαγνησίου, ποσότητες καθαριστικών συστατικών όπως φώσφορο, θειάφι και άλλα που είναι απαραίτητα στον οργανισμό. Η ποσότητα οξαλικού οξέως που περιέχουν τα φύλλα τους προσδίδουν μία όξινη γεύση λεμονιού.

Ο ξινός χυμός του φυτού που βγαίνει με την πολτοποίηση των φύλλων σε γουδί, πήζει το γάλα. Τα φύλλα μέσα σε χορτόπιτες προσδίδουν μία ενδιαφέρουσα ελαφρά υπόξινη γεύση.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το βότανο δρα ως ανθελμινθικό, αντισκορβουτικό, αντιπυρετικό, στυπτικό, διουρητικό, ήπιο καθαρτικό, στομαχικό.

Ο χυμός του βοτάνου χρησιμοποιείται για την αύξηση της περισταλτικότητας των αδρανών εντέρων. Η διουρητική του δράση βοηθά ενάντια στις πέτρες των νεφρών. Η περιεκτικότητά του σε οξαλικό κάλιο (στο φρέσκο λαχανικό) είναι μεγάλη. Αυτό είναι πολύτιμο στοιχείο για διουρητικό βότανο, διότι έτσι αυτόματα αναπληρώνει το κάλιο του χάνεται με τα ούρα.

Τα φύλλα του φυτού χρησιμοποιούνται σαν βιταμινούχο, βακτηριοκτόνο, δυναμωτικό, αντιφλεγμονώδες, αιμοποιητικό, χολαγωγό, ορεκτικό και αντισκορβουτικό μέσο. Το σύνολο των συστατικών του βοτάνου το κάνει χρήσιμο για την κανονική λειτουργία των ενδοκρινών αδένων

του οργανισμού.

Το αφέψημα του φυτού λαμβάνεται εσωτερικά για αιμοπτύσεις και αλλεργίες. Με έγχυμα του φυτού γίνονται γαργάρες στις φλεγμονές της στοματικής κοιλότητας, αμυγδαλίτιδα. Επίσης με αυτό γίνονται και κομπρέσες, μπάνια ή πλύσεις στη φαγούρα δέρματος και σπυριά.

Στην ομοιοπαθητική χρησιμοποιούν ένα βάμμα από νωπά φύλλα εναντίον των βρογχίτιδων. Το χρησιμοποιούν επίσης για περιπτώσεις ιγμορίτιδας και καταρροής, διάρροιας και άλλων στομακικών και εντερικών προβλημάτων.

Παρασκευή και δοσολογία

Το έγχυμα του βοτάνου παρασκευάζεται ως εξής. Ρίχνουμε σε ένα κουτάλι του φαγητού ξηρό βότανο, ένα φλιτζάνι βραστό νερό και το αφήνουμε σκεπασμένο για 60 λεπτά. Σουρώνουμε και πίνουμε ¼ του φλιτζανιού, 3 φορές την ημέρα, πριν το φαγητό. Ο χυμός του Ξινολάπαθου, παίρνεται από 1 κουτάλι του φαγητού, 3 φορές την ημέρα, πριν το φαγητό, με λίγο νερό.

Προφυλάξεις

Η υπερβολική χρήση του φυτού μπορεί να επιφέρει διαταραχές στον μεταβολισμό των αλάτων στον οργανισμό και τη λειτουργία των νεφρών, κατακράτηση ούρων, διαταραχές του νευρικού συστήματος και ελάττωση της ηπιτικότητας του αίματος.

Αντενδείκνυται για πέτρες στη χολή. Είναι απαραίτητο η χρήση του να περιορίζεται στις γαστροεντερικές ασθένειες, γαστρίτιδα με αυξημένη οξύτητα και έλκη στομάχου.

Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

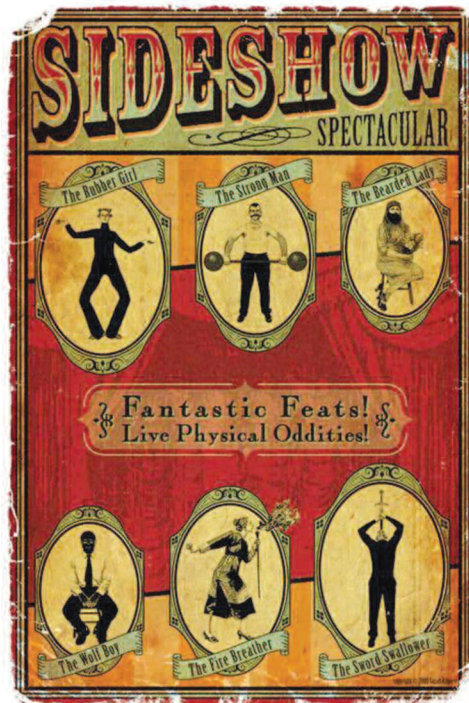
Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

μέρος 68ο

Σε τριπανισμό του 1870, με τη βοήθεια του οποίου οι γιατροί της εποχής τριπούσαν το κρανίο του δύστυχου ασθενούς για να θεραπευτούν κάθε λογής νευρολογικά και ψυχολογικά προβλήματα...

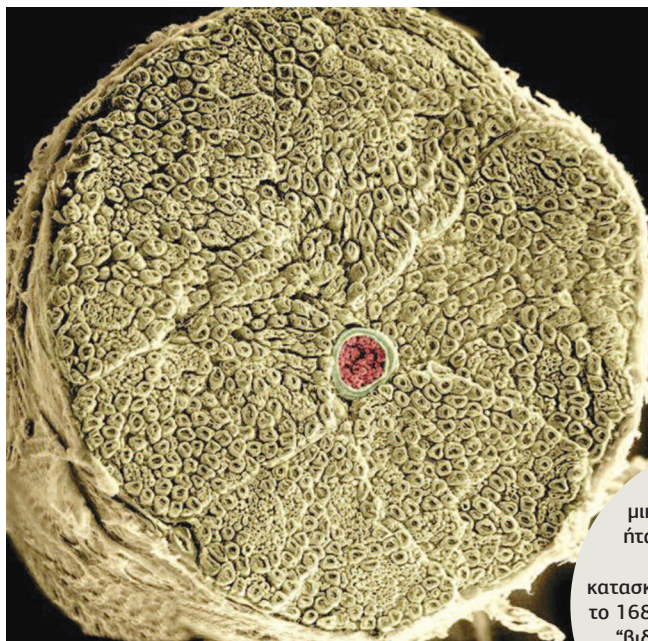
Ασθενής με βαριά μορφή χολέρας, στο στάδιο της κυάνωσης, όπως παρουσιάζεται σε γαλλικό βιβλίο του 1890.

“Φανταστικό σόου, ζωντανά παράδοξα της φύσης”, σε αφίσα των αρχών του 20ου αιώνα: το κορίτσι - λάστιχο, ο παντοδύναμος, το γενειοφόρο κορίτσι, το αγόρι - λύκος, ο άνθρωπος που τρώει φωτιές και ο άνθρωπος καταπίνει σπαθιά...

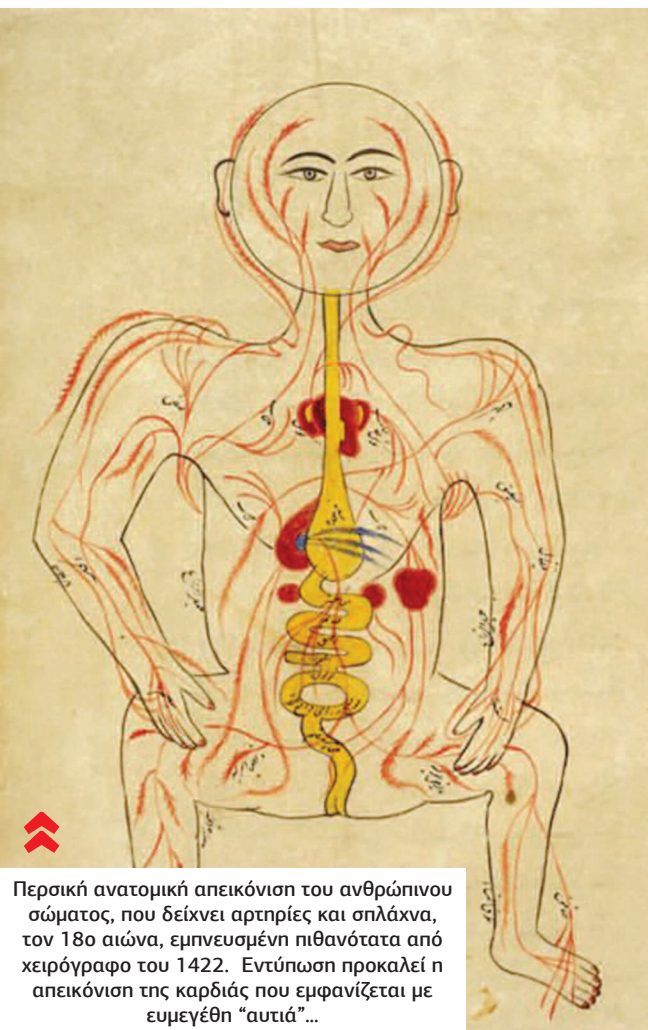
Φιαλίδιο ιριδίου, ενός επικίνδυνου ραδιοϊσότοπου, που κυκλοφορούσε νόμιμα και ανεξέλεγκτα τη δεκαετία του 1930. Διατείνονταν ότι είναι κατάλληλο για αιματολογικά νοσήματα, διφθερίτιδα, καρδιοπάθειες, φυματίωση, ρευματισμούς, σύφιλη, καρκίνο, παραλυτικές ασθένειες και πολλά άλλα...

Φωτογραφία από ηλεκτρονικό μικροσκόπιο, που απεικονίζει νεύρο της σπονδυλικής στήλης με πολυάριθμες νευρικές ίνες και αιμοφόρο αγγείο στο κέντρο του...

“Το βιδωτό μικροσκόπιο του Wilson” ήταν ένα εξαιρετικά απλό μικροσκόπιο που κατασκευάστηκε για πρώτη φορά το 1689 στην Αγγλία. Διέθετε “βιδωτό” (περιστροφικό) μηχανισμό εστίασης και ήταν ιδιαίτερα δημοφιλές στα τέλη του 17ου αιώνα.

Περσική ανατομική απεικόνιση του ανθρώπινου σώματος, που δείχνει αρτηρίες και σπλάνα, τον 18ο αιώνα, εμπνευσμένη πιθανότατα από χειρόγραφο του 1422. Εντύπωση προκαλεί η απεικόνιση της καρδιάς που εμφανίζεται με ευμεγέθη “αυτιά”...

THE COUNTRY TOOTH DRAWER.
Printed and Published by W. Davison Alnwick.

Σατιρικό σχέδιο του 1812, το οποίο απεικονίζει τρία άτομα να προσπαθούν να βγάλουν το δόντι μιας γυναίκας, με μεταλλική πένσα. Η σκηνή διαδραματίζεται σε σιδηρουργείο, οι βοηθοί χαμογελούν σαρδόνια και η γυναίκα τραβάει απεγνωσμένα τη μύτη του αυτοδίδακτου οδοντίατρου...

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Η μορφή των λειψάνων

» Juan Gabriel Vásquez (μτφρ. Αχιλλέας Κυριακίδης, εκδόσεις Ικαρος)

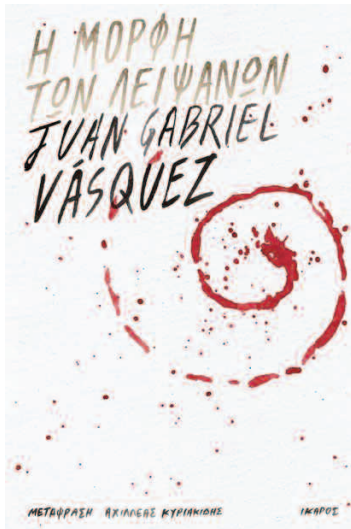
Την τελευταία φορά που τον είδα, ο Κάρλος Καρβάγιο ανέβαινε με κόπο σε μια αστυνομική κλούβα, με τα χέρια δεμένα πισθάγκωνα, με χειροπέδες, και το κεφάλι βυθισμένο ανάμεσα στους ώμους, ενώ μια λεζάντα στο κάτω μέρος της οθόνης πληροφορούσε για τους λόγους της σύλληψής του: είχε προσπαθήσει να κλέψει το υφασμάτινο κοστούμι ενός δολοφονημένου πολιτικού.

Μεγαλώνοντας, ανάμεσα σε τόσα και τόσα άλλα, μαθαίνουμε την ιστορία του τόπου μας, κυρίως αυτήν, μέσα από διηγήσεις του περιβάλλοντός μας αλλά και από την ιστορία, ως μάθημα στο σχολείο, έτσι όπως αυτή επικράτησε. Αργότερα, εξαιτίας της κυκλικότητας της ιστορίας αλλά και της ιδιότητας του παρελθόντος να καθορίζει το παρόν και να συνδιαμορφώνει το μέλλον, επιμένουμε -ίσως όχι όλοι, σίγουρα όχι όλοι- να διερευνήσουμε τι πραγματικά συνέβη. Κάποιοι -ίσως ακόμα λιγότεροι- επιθυμούν να εξερευνήσουν εκείνη την άλλη πραγματικότητα, να περιηγηθούν στο βασίλειο των ενδεχομένων και των εικασιών, σε μέρη που ούτε ο ιστορικός ούτε ο δημοσιογράφος είχαν τη δυνατότητα να εισέλθουν.

Έτσι λειτουργεί ο Βάσκες, κάτι που γνωρίζαμε και από τα προηγούμενα βιβλία του που κυκλοφορούν στα ελληνικά. Ο ήχος των πραγμάτων όταν πέφτουν και οι πληροφοριοδότες, αυτό τον ενδιαφέρει και όχι μια απλή μυθιστορηματική αναπαράσταση των γεγονότων. Το πάντρεμα της ιστορίας και της μυθοπλασίας,

της αλήθειας και της φαντασίας, η ανάδειξη μιας λεπτομέρειας σε κύριο σημείο περιστροφής, ο παραλληλισμός και η ταυτόχρονη αντιπαράθεση μυθιστοριογράφου και συνωμοσιολόγου. Και αν, διαβάζοντας τον ήχο των πραγμάτων όταν πέφτουν, στα μάτια μου ήταν προφανής η λογοτεχνική συγγένεια με τον σπουδαίο στυλίστα Χαβιέρ Μαρίας, πλέον, με τους Πληροφοριοδότες και τη Μορφή των λειψάνων, είναι ορατή μια άλλη εκλεκτική συγγένεια με τον επίσης σπουδαίο Χαβιέρ Θέρκας.

Δύο δολοφονίες με απόσταση χρόνων μεταξύ τους, του φιλελεύθερου γκέητ Ουρίμπε το 1914 και του επίσης φιλελεύθερου Γκαϊτάν το 1948, που στιγμάτισαν την κολομβιανή ιστορία και την οδήγησαν από διαφορετικά μονοπάτια μέχρι σήμερα, αποτελούν τον διπλό πυρήνα του μυθιστορηματος αυτού, ενός μυθιστορηματος που συγχρόνως αποτελεί το χρονικό της συγγραφής του, με αφηγητή τον ίδιο τον Βάσκεζ, ο οποίος, επιμένοντας στο δίπολο πραγματικότητα-φαντασία, εντάσσει και τη δική του βιογραφία στο μυθιστορημα, ώστε να παραμένουν δυσδιάκριτα για τον αναγνώστη όρια ανάμεσα στην αλήθεια και την επινόηση, μια απόφαση που δικαιολογεί ωστόσο απόλυτα τον τρόπο με τον οποίο ο Βάσκες προσεγγίζει τη λογοτεχνία που τον παθιάζει. Ο Βάσκες δίνει τον απαραίτητο χώρο, ώστε να διαφανεί όχι μόνο η σημαντικότητα των λεπτομερειών σχετικά με αυτές τις δύο δολοφονίες, αλλά κυρίως να αναδειχτεί το πάθος και η εμμονή των ηρώων για το κυνήγι της αλήθειας, για την ανασκευή της επίσημης εκδοχής των γεγονότων, και μαζί με αυτή και η εμ-

μονή του ίδιου.

Οι τρεις κεντρικοί ήρωες, ο Βάσκες, ο Καρβάγιο και ο Ανσόλα, μπαίνουν στο κυνήγι της ανάδειξης της κρυφής πλευράς της ιστορίας ξεκινώντας από μια υπόθεση σε κάποιον στην εξέλιξη της έρευνας το προσωπικό πάθος επικρατεί και τυφλώνει, η έρευνα μετατρέπεται σε προσωπική υπόθεση. Το πάθος, που τόσο λείπει από την καθημερινότητα, σε σημείο εμμονής, κυριαρχεί.

Η απaráμιλλη αφηγηματική άνεση του Βάσκες, η ικανότητά του να ελίσσεται ανάμεσα στις υποιστορίες που απαρτίζουν την ιστορία, ο τρόπος με τον οποίο επιχειρεί τα μπρος πίσω στον χρόνο, επιτρέπει στον αναγνώστη μία απρόσκοπτη ανάγνωση, μέσα από την οποία αναδεικνύονται ξεκάθαρες οι προθέσεις του συγγραφέα, αλλά και το σημαντικότερο -μάλλον- όλων, η αυθύπαρκτη υπόσταση του μυθιστορηματος ως πραγματικότητας παράλληλης με την πραγματικότητα του αναγνώστη.

Ανοιξιάτικες εκδηλώσεις

από τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων

Με πολυποίκιλες δράσεις υποδέχονται την Άνοιξη οι Βιβλιοθήκες του Δήμου Χανίων.

Το πρόγραμμα των επόμενων ημερών:

- Την Τετάρτη 7 Μαρτίου, στις 7.30μ.μ. στον χώρο της Βιβλιοθήκης, ο Δήμος Χανίων, η Δημοτική Βιβλιοθήκη και οι εκδόσεις Καστανιώτη σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Φιλολόγων Χανίων παρουσιάζουν το νέο βιβλίο της Ρέας Γαλανάκη «Δύο γυναίκες, δύο θεές». Για το βιβλίο θα μιλήσουν οι: Μαρίνα Αρετάκη, πρόεδρος Συνδέσμου Φιλολόγων Χανίων και Βαρβάρα Περγάκη, αντιδήμαρχος Πολιτισμού, ενώ θα ακολουθήσει συζήτηση της Ρέας Γαλανάκη με το κοινό.

- Την Πέμπτη 8 Μαρτίου στις 7.30μ.μ. στον χώρο της Δημοτικής Βιβλιοθήκης στο πλαίσιο των εορτασμών για τη γιορτή της γυναίκας, ο Δήμος Χανίων, η Δημοτική Βιβλιοθήκη και ο Σύλλογος Φίλων Αστρονομίας Κρήτης διοργανώνουν εκδήλωση με θέμα «Η γυναίκα και η συμβολή της στην εξέλιξη στην επιστήμη της Αστρονομίας» με ομιλήτη τον Χρήστο Σωτηρόπουλο. Την εκδήλωση πλαισιώνει μουσικά ο Χρήστος Κοτσαύτης (κιθάρα-τραγουδι).

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ

- Την Τρίτη 6 Μαρτίου στις 9μ.μ. θα πραγματοποιηθεί η πρώτη προβολή της μικρής μήκους ταινίας: «Η συνλέυση των ζώων» του σκηνοθέτη Κ. Φέρρη στον χώρο του Media Lab της Δημοτικής Βιβλιοθήκης. Οι προβολές θα επαναλαμβάνονται κάθε Τρίτη και Τετάρτη 9μ.μ. για όλο τον Μάρτιο. Στη δράση αυτή έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν μαθητές Β/θμιας εκπαίδευσης. Με τους μαθητές συζητά ο Μανώλης Μπουζάκης, ιδρυτής των εκδόσεων «Γνώση».

- Την Παρασκευή 9 Μαρτίου στις 6μ.μ. στη παιδική βιβλιοθήκη του Δημοτικού Κήπου θα παρουσιαστεί το βιβλίο με θέμα τα δικαιώματα των ζώων «Δικηγόρος με μουστάκια και ουρά». Εμπυκτώτρια θα είναι η συγγραφέας του βιβλίου και υπεύθυνη Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του WWF Ελένη Σβωρώνου, ενώ μαζί της θα είναι και η κτηνίατρος Μυρσίνη Σβωρώνου που θα λύσει απορίες των παιδιών σχετικά με την σωστή φροντίδα του ζώου συντροφιάς. Η εκδήλωση πραγματοποιείται από τη Δημοτική Βιβλιοθήκη Χανίων σε συνεργασία με τον Φιλοζωικό Σύλλογο Χανίων και το Δικηγορικό Σύλλογο Χανίων.

Βιβλία

Πριν έρθουν
τα σύννεφα

Margaret Pemberton

Μετάφραση: Καίτη Αλεξανδρή

Εκδόσεις: Κλειδάριθμος

Ο πόλεμος τους βρίσκει στην Κρήτη. Και θα τους φέρει πιο κοντά -ή θα τους χωρίσει! Η Έλλα, η Κέιτ και η Δάφνη -Αγγλίδες, φίλες, απόφοιτες της Οξφόρδης, παθιασμένες με την αρχαιολογία- έρχονται στην Κνωσσό λίγα χρόνια πριν από το ξέσπασμα του Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου. Η Δάφνη αρχικά απολαμβάνει τη ζωή και τον έρωτα, ενώ η Έλλα και η Κέιτ εργάζονται σκληρά σε μια ανασκαφή και αρχίζουν να φέρνουν στο φως σπουδαία ευρήματα.

Πολύ σύντομα ερωτεύονται και αυτές, γνωρίζουν χαρές και απογοητεύσεις, μαγεύονται από το νησί, τους κατοίκους του, τα έθιμά τους.

Κι έπειτα έρχεται ο πόλεμος... Ακολουθούν σκληρές μάχες, αντίσταση, θρίαμβοι, θάνατοι... πάντα με φόντο τα δύσβατα βουνά της Κρήτης. Οι Βρετανοί που βρίσκονται στο νησί στέκονται με αυταπάραση στο πλευρό των κατοίκων που πολεμούν με όλες τους τις δυνάμεις, πρόθυμοι να δώσουν και τη ζωή τους για τη λευτεριά.

Οι φίλιες, οι έρωτες, όλες οι ανθρώπινες σχέσεις που σφρηπλατήθηκαν στους χώρους των ανασκαφών δοκιμάζονται μέχρι τα όρια τους.

Γιατί ο πόλεμος μετατρέπει τους φίλους σε εχθρούς, και τους εραστής σε αγωνιστές...

Η γυναίκα

στο παράθυρο

Εί Τζέι Φιν

Μετάφραση: Αναστασία Αργυρίου

Εκδόσεις: Ψυχογιός

Η Άννα Φοξ ζει μόνη της, κλεισμένη στο σπίτι της στη Νέα Υόρκη, του οποίου το κατώφλι αδυνατεί να διαβεί. Περνά τις μέρες της με τις αναμνήσεις παλιών ευτυχισμένων στιγμών, πίνοντας κρασί,

βλέποντας παλιές ταινίες και... κατασκοπεύοντας τους γείτονές της.

Μια μέρα μετακομίζει στο απέναντι σπίτι η οικογένεια Ράσελ - ο πατέρας, η μητέρα και ο έφηβος γιος τους. Η τέλεια οικογένεια. Αλλά, όταν η Άννα, παρακολουθώντας από το παράθυρό της, βλέπει κάτι που δεν έπρεπε να δει, ο κόσμος της αρχίζει να καταρρέει και τα τρομερά μυστικά του να αποκαλύπτονται.

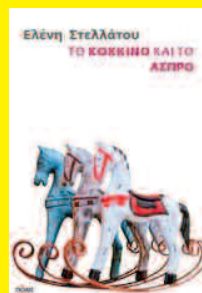
Τι συμβαίνει στην πραγματικότητα; Τι κινείται στη σφαίρα της φαντασίας; Ποιος διατρέχει κίνδυνο και ποιος έχει τον έλεγχο; Σ' αυτό το διαβολικά ανατριχιαστικό θρίλερ, κανένας και τίποτα δεν είναι όπως φαίνεται.

Έξυπνο, δυνατό και συγκινητικό, "Η γυναίκα στο παράθυρο" είναι ένα θρίλερ που φέρνει στο μυαλό του αναγνώστη τις καλύτερες στιγμές του Χίτσκοκ.

Το κόκκινο
και το άσπρο

Ελένη Στελλάτου

Εκδόσεις: Πόλις

Ένας παππούς προσφέρει λεμόνια αντί για λουλούδια. Μια γυναίκα σε αναπηρικό καροτσάκι βουτάει στη θάλασσα. Ένα μικρό κορίτσι προσπαθεί να επιβιώσει στον κόσμο των μεγάλων. Δια-

φορετικοί άνθρωποι που ζουν σ' έναν τόπο που δεν κατονομάζεται αλλά που γρήγορα μοιάζει οικείος. Ο κύριος Νίκος, η Ελενίτσα, ο κύριος Π., ο γιατρός με το κόκκινο σακίδιο. Όλοι διαφορετικοί μεταξύ τους με κοινό σημείο αναφοράς το νερό που άλλοτε ξεπλένει τον πόνο και την απογοήτευσή τους κι άλλοτε ζωντανεύει όνειρα του παρελθόντος ή και του μέλλοντος, καθώς αυτοί αναμετρίονται με την απώλεια και την προσδοκία μέσα στον χρόνο που παύει να υπάρχει.

Όπως το νερό που διαρκώς κινείται και αλλάζει μορφή, σ' έναν αιώνιο κύκλο που διατηρεί τη ζωή, έτσι και τα πρόσωπα των δεκαοκτώ αυτών ιστοριών μετακινούνται από τη μία στην άλλη, ίδια ή αλλαγμένα έτσι όπως η ζωή τα έχει μεταμορφώσει, διανύοντας μια κυκλική τροχιά, στο κέντρο τη οποίας προβάλλει η ελπίδα.

Γυναίκες της

μικρής πατρίδας

Θοδωρής Παπαθεοδώρου

Εκδόσεις: Ψυχογιός

Αν κάτι έχω μάθει όλα αυτά τα χρόνια που αξιώθηκα να ζήσω, είναι πως η ελευθερία και η αγάπη είναι αξεχώριστες. Γέννες της ίδιας σποράς, καρποί των αδειλιστων ψυχών.

Δεν αρκεί να επιθυμείς, δεν αρκεί να περιμένεις. Πρέπει να τολμήσεις, ν' αγωνιστείς για όσα αξίζουν στη ζωή. Για να έχει νόημα. Για να μην ξεδουτέι άδικα. Εγώ ανήκω σε μια τέτοια γενιά. Στη γενιά που δε φοβήθηκε τη θυσία...

Γυναίκες της μικρής πατρίδας... Μακεδόνισσες. Ελληνίδες. Στη χαραυγή του εικοστού αιώνα, άγιος κι αδυσώπητος ξεσπάει ο αγώνας στη σκλάβια Μακεδονία. Η γη ματώνει, ο ελληνισμός ψυχορραγεί. Τούρκοι, Βούλγαροι, κομιτάτα, τσέτες, πυρπολήσεις, εκτελέσεις, αμέτρητες θυσίες.

Γυναίκες της μικρής πατρίδας... Σαν την Αρετή. Σαν τη Φωτεινή. Ζυμώθηκαν με τον κίνδυνο, πάλεψαν για το γένος, την πίστη, τη λευτεριά. Θέριεψαν οι ψυχές τους κι έκλαψαν συνάμα. Για τους φίλους που έπεσαν, τα μαρτύρια που άντεξαν, τα μυστικά που βάσταξαν. Για το λατρεμένο παιδί που έχασε τόσο άδικα η μία. Για τον άντρα που αγάπησε παράφορα και σκότωσε με τα ίδια της τα χέρια η άλλη. Μπορεί να τις κυνήγησαν, μπορεί να τις βασάνισαν. Δεν τις δάμασαν όμως ποτέ. Αυτές. Τις γυναίκες της μικρής πατρίδας μας...